

NOTAT

20. november 2008

SAMLET SAMLENOTAT

Eksp.nr.
/tne-dep

Samlenotat vedr. rådsmøde (Konkurrenceevne) d. 1.-2. december 2008

Indholdsfortegnelse

- 1. Svar på den økonomiske krise: Kommissionens meddelelse vedrørende Lissabon-strategien: en europæisk plan for at relancere vækst og beskæftigelse 2**
- 2. Forslag til Rådets forordning om statuten for det europæiske private selskab, KOM (2008) 396 endelig..... 4**
- 3. Europa Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/116/EF om beskyttelsestiden for ophavsret og visse beslægtede rettigheder. 11**
- 4. Oprettelse af et fælles europæisk EF-patent og etablering af en fælles europæisk patentdomstol, jf. Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet vedrørende forbedring af det europæiske patentsystem - KOM(2007) 165 ("Patentmeddelelsen") 21**
- 5. Formandskabets rapport om spil..... 29**
- 6. Rådets konklusioner om Small Business Act KOM (2008) 394 32**
- 7. Meddelelse fra Kommissionen om opbygning af klynger i verdensklasse i EU: Gennemførelse af den bredt funderede innovationsstrategi. KOM(2008) 652..... 37**
- 8. Forslag til Europa-parlamentets og Rådets direktiv om ændring af Rådets direktiv 77/91/EØF, 78/855/EØF og 82/891/EØF samt direktiv 2005/56/EF for så vidt angår rapporterings- og dokumentationskrav i forbindelse med fusioner og spaltninger.KOM (2008) 576..... 41**
- 9. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om afgrødestatistikker, KOM(2008) 210 endelig, af 21. april 2008. 51**

1. Svar på den økonomiske krise: Kommissionens meddelelse vedrørende Lissabon-strategien: en europæisk plan for at relancere vækst og beskæftigelse

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

1. Baggrund og indhold

Kommissionen fremlagde i forbindelse med det uformelle DER den 7. november 2008 meddelelsen ”From financial crisis to recovery: A European framework for action” KOM (2008) 706. I meddelelsen annoncerede Kommissionen, at meddelelsen vedrørende ”Svar på den økonomiske krise inden for rammerne af Lissabon-strategien” vil blive fremlagt den 26. november 2008.

Meddelelsen vedrørende ”Svar på den økonomiske krise inden for rammerne af Lissabon-strategien” er sat på dagsordenen for rådsmødet (Konkurrenceevne) den 1.-2. december med henblik på udveksling af synspunkter. Kommissionen ventes i sin meddelelse at forelægge en række målrettede og kortsigtede initiativer, som har til formål at modvirke ugunstige effekter af krisen på økonomien, samt en tilpasning af de mellem- og langsigtede tiltag i Lissabon-strategien.

Det er endnu uklart, hvilke konkrete forslag Kommissionens meddelelse vil omfatte. Kommissionen forventes bl.a. at lægge op til tiltag, der accelererer strukturelle reformer og investeringer, som styrker innovation og produktivitet, på linje med anbefalingerne i Lissabon-strategien. Forslagene ventes bl.a. at vedrøre EIB's investeringsaktiviteter, målrettede investeringer i energieffektiv og grøn teknologi samt understøttelse af åbne markeder og øget handel.

2. Europa-Parlamentets holdning

Der foreligger endnu ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

3. Nærhedsprincippet

Ikke relevant

4. Gældende dansk ret

Ikke relevant

5. Høring

KOM-dokumentet foreligger ikke og meddelelsen har derfor ikke været i høring.

6. Andre landes holdninger

Der er ikke kendskab til andre landes holdninger.

7. Foreløbig dansk holdning

Regeringen afventer KOM-dokumentet.

Regeringen støtter eventuelle forslag om tiltag, der accelererer strukturelle reformer og som understøtter investeringer i innovation og produktivitet, herunder investeringer i energieffektiv teknologi og produktivitet. Regeringen er imidlertid umiddelbart skeptisk over for eventuelle forslag, der lægger op til sektorspecifik støtte eller statsstøtte til særligt udsatte industrier, medmindre sådanne tiltag undtagelsesvist samtidig udgør et reelt og varigt bidrag til at fremme målsætningen om EU's konkurrenceevne. Eventuelle tiltag skal i givet fald implementeres således, at de ikke er konkurrenceforvridende. Det er vigtigt at målrette tiltag mod en generel forbedring af investerings- og erhvervmiljøet.

8. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Ikke relevant.

9. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Ikke relevant.

10. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Ikke relevant.

11. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen har ikke tidligere været forlagt for Folketingets Europaudvalg.

2. Forslag til Rådets forordning om statuten for det europæiske private selskab, KOM (2008) 396 endelig.

Resumé

Kommissionen har den 25. juni 2008 fremlagt forslag til Rådets forordning om statuten for det europæiske private selskab. Forslaget indgår som en del af Kommissionens overordnede indsatsområde ”Small Business Act for Europe”, KOM (2008) 394 endelig. Formålet med forslaget til det europæiske private selskab (europæiske anpartsselskab) er at gøre det indre marked mere tilgængeligt for SMV’er ved at gøre det nemmere at udvide forretningsaktiviteter til andre medlemsstater. Dette kan ske ved at tilbyde SMV’er mulighed for at anvende samme, fælles selskabsform overalt i EU.

Der er tale om at indføre en ny selvstændig selskabsform som et frivilligt tilbud til europæisk erhvervsliv.

Forordningen foreslås anvendt fra 1. juli 2010.

Forslaget er sat på dagsordenen for rådsmødet (Konkurrenceevne) den 1.-2. december 2008 til delvis generel tilgang.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen har den 25. juni 2008 fremsat ovennævnte forordningsforslag om det europæiske private selskab ”Societas Privata Europaea” (SPE). Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 308 i Traktaten om oprettelse af det Europæiske Fællesskab. Rådet vedtager forordningen ved enstemmighed efter at have indhentet en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

Forslaget indgår som en del af Kommissionens overordnede indsatsområde ”Small Business Act for Europe”. Der er med forordningsforslaget tale om en konkret udmøntning af Kommissionens initiativer til at styrke vilkårene for SMV’er. Et redskab hertil vil være muligheden for at anvende samme, fælles selskabsform overalt i EU. Der er tale om en ny selvstændig selskabsform, som et frivilligt tilbud til europæisk erhvervsliv, særligt målrettet SMV’er.

Der er allerede gennemført to forordninger om fælleseuropæiske selskabsformer: Det Europæiske Selskab (SE) og Det Europæiske Andels-selskab (SCE). Forslaget supplerer disse eksisterende selskabsformer, men med SMV’er som primære målgruppe. Der er den væsentlige forskel i forhold til de to eksisterende fælleseuropæiske selskabsformer, at regelgrundlaget i forordningen for det europæiske private selskab (europæiske anpartsselskab) udgør det fuldstændige selskabsretlige regelgrundlag for det enkelte selskab, suppleret med selskabets vedtægter. Virksomhederne skal således alene indrette sig efter ét fælles selskabsretligt regelsæt.

Virksomhederne sikres i den forbindelse vide rammer for at aftale sig til rette vedtægtsmæssigt om de konkrete forhold i det enkelte selskab.

Det betyder, at virksomhederne slipper for besværet og omkostningerne ved at undersøge, bortset fra hvor det direkte er angivet i forordningen, hvilke nationale selskabsretlige regler selskabet i øvrigt måtte være omfattet af. Samhandelspartnere, kreditorer og myndigheder opnår tilsvarende samme klarhed om det retslige regelgrundlag. De fælles, fleksible regler forringer ikke retsstillingen for kreditorer og medarbejdere.

På øvrige områder, uden for det selskabsretlige, vil et europæisk anparts-selskab være omfattet af *den relevante lovgivning*, fx hvad angår *skat*, *arbejdsret*, *regnskabsret*, *konkursret*, m.v. *afhængig af, hvad der i national ret måtte være fastsat*.

Hovedkarakteristika for forslaget er:

- Et SPE-selskab kan stiftes af en eller flere fysiske personer eller virksomheder.
- Enhver selskabsform kan som udgangspunkt blive et SPE-selskab.
- Et SPE-selskab reguleres selskabsretligt af forordningen og selskabets vedtægter.
- National selskabsret er kun relevant, hvor det er præciseret i forordningen.
- Et SPE-selskab kan stiftes fra bunden, eller ved omdannelse, fusion eller spaltning af eksisterende selskaber.
- Et SPE-selskabs ejerandele kan ikke udbydes eller handles offentligt.
- Kapitalkravet er på mindst 1 euro.
- Et SPE-selskab er som udgangspunkt omfattet af reglerne for medarbejdernes medbestemmelse i det land, hvor selskabet har sit *vedtægtsmæssige* hjemsted.
- En selskabsdeltager kan kræve sig indløst og kan tvangsmæssigt blive indløst i forbindelse med skadespådragende adfærd.
- Et SPE-selskab kan flytte sit vedtægtsmæssige hjemsted til en anden medlemsstat.

I øvrigt gælder regler, der i vidt omfang svarer til de gældende danske regler for anpartsselskaber.

I tilknytning til forordningen vil der blive udarbejdet en modelvedtægt, som SPE-selskaberne vil kunne søge inspiration i ved udformning af egne vedtægter. Der er ikke tale om en standardvedtægt. Selskaberne kan således frit udforme egne vedtægter som supplement til forordningens regelsæt eller til udfyldning af forordningen, hvor forordningen kræver det.

2. Europa-Parlamentets holdning

Der foreligger endnu ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet. *En udtalelse forventes at foreligge inden rådsmødet (Konkurrenceevne) den 1.-2. december 2008.*

3. Nærhedsprincippet

Formålet med forslaget er at gøre det indre marked mere tilgængeligt for SMV'er ved at udstyre dem med et fælles instrument, som gør det nemmere at udvide deres forretningsaktiviteter til andre medlemsstater. Dette formål kan tilgodeses ved at give SMV'er mulighed for at anvende samme selskabsform overalt i EU. Den foreslåede selskabsform, som er ensartet og yder retssikkerhed, men alligevel indeholder fleksibilitet, vil være det mest effektive og målrettede middel hertil. Til forskel fra en henstilling eller et direktiv vil en forordning resultere i en ensartet ordning, der gælder umiddelbart i alle medlemsstater.

Medlemsstaterne kan ikke selv opfylde dette formål.

Det er Kommissionens vurdering, at forordningen ikke går ud over, hvad der er nødvendigt for at opnå det tilsigtede mål.

På det foreliggende grundlag er det regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Regeringen kan tilslutte sig Kommissionens vurdering om, at et fælles retligt instrument vil være mest velegnet til at opnå det tilsigtede mål.

4. Gældende dansk ret

Der er tale om et frivilligt tilbud om en ny fælleseuropæisk selskabsform, der på en række områder er underlagt en regulering, som kendes fra anpartsselskabsloven. Der er tidligere gennemført forordninger om fælleseuropæiske selskabsformer om Det Europæiske Selskab og Det Europæiske Andelsselskab.

Forslaget tilsigter at udgøre en fuldstændig selskabsretlig regulering af den pågældende selskabsform, således at forordningen og selskabets konkrete udformede vedtægter udgør en helhed og, for så vidt angår selskabsretlige forhold, dækker den samlede nødvendige regulering af denne selskabsform.

På øvrige områder, uden for det selskabsretlige, vil et europæisk anparts-selskab være omfattet af *den relevante lovgivning*, fx hvad angår *skat*, *arbejdsret*, *regnskabsret*, *konkursret*, m.v. *afhængig af, hvad der i national ret måtte være fastsat*.

5. Høring

Forslaget til forordning har været sendt i høring til 57 myndigheder, organisationer m.v. den 18. august 2008 med frist for bemærkninger den 2. september 2008.

Der er ved høringsfristens udløb modtaget svar fra Advokatrådet, Danmarks Rederiforening, Dansk Aktionærforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Datatilsynet, DI, Domstolsstyrelsen, Finansfor-

bundet, Finansrådet, Foreningen Registrerede Revisorer, Håndværksrådet, Ingeniørforeningen i Danmark, Landbrugsrådet, LO, Realkreditforeningen, Statsadvokaturen for særlig Økonomisk Kriminalitet og Værdipapircentralen. 10 af adressaterne har haft bemærkninger til forslaget. Hovedpunkterne i høringssvarene har været.

DI, Danmarks Rederiforening, Dansk Erhverv og Håndværksrådet har erklæret sig positive over for initiativet. Foreningen Registrerede Revisorer ser ikke noget behov for dette initiativ.

Håndværksrådet bakker op om et kapitalkrav på 1 euro. Den nominelle minimumskapital giver ikke et retvisende billede for soliditeten og yder i mange tilfælde ikke nogen reel sikkerhed for kreditorerne. Foreningen Registrerede Revisorer, som ikke støtter forordningsforslaget, finder, at hvert medlemsland selv må afgøre, om man ønsker at indføre kapitalløse selskaber.

LO lægger afgørende vægt på, at velerhvervede rettigheder til medarbejderrepræsentation ikke sættes under pres. LO finder, at den foreslåede model omkring hjemstedsflytninger ikke indeholder tilstrækkelige garantier ved hjemstedsflytninger. Danmarks Rederiforening ønsker alene, at reglerne for medarbejderrepræsentation på det vedtægtsmæssige hjemsted skal finde anvendelse. Dansk Arbejdsgiverforening kan tilslutte sig forordningsforslagets model, hvorefter det er de nationale regler, der finder anvendelse. Finansforbundet foretrækker modellen fra Det Europæiske Selskab.

Herudover har høringssvarene indeholdt bemærkninger af mere teknisk karakter til forslagens enkelte bestemmelser.

Forordningen har været behandlet i Specialudvalget for etablering og tjenesteydelser på møde den 3. november 2008.

6. Andre landes holdninger

Der er principiel opbakning blandt medlemsstaterne til Kommissionens forslag.

Der har været en første gennemgang af forslaget, hvor medlemsstaterne har haft lejlighed til at komme med opklarende spørgsmål og synspunkter. Denne gennemgang har afdækket en række uklarheder og afvigende synspunkter medlemsstaterne imellem. Der har endnu ikke været fremlagt konkrete tekstforslag, der har haft til formål at imødekomme de fremførte synspunkter med henblik på at opnå opbakning til forordningsforslaget.

Formandskabet har imidlertid opsummeret en række problemstillinger, som vil skulle håndteres i forbindelse med de videre forhandlinger om forordningsforslaget. Formandskabet vil i tiden op til rådsmødet (Konkurrenceevne) arbejde på at indsnævre de opregnede problemstillinger.

På det kommende rådsmøde (Konkurrenceevne) vil formandskabet alene lægge op til en delvis generel tilgang, hvilket vil sige en diskussion af disse nærmere identificerede problemstillinger, men ikke en stillingtagen til forordningsforslaget som helhed.

7. Foreløbig dansk holdning

Regeringen er generelt positiv over for Kommissionens initiativ vedrørende "Small Business Act". Forslaget til forordningen for det europæiske private selskab indgår som et konkret initiativ i dette indsatsområde.

Den omhandlede regulering i forordningsforslaget er for en stor dels vedkommende forenelig med dansk selskabsret for anpartsselskaber. Forordningsforslagets kapitalkrav på 1 euro bryder dog med gældende dansk selskabsret. Af Regeringsgrundlaget fra 2007 fremgår det imidlertid, at regeringen har tilkendegivet at ville foreslå kapitalkravet til anpartsselskaber afskaffet.

Frem for et formelt kapitalkrav er det vigtigere at sikre sig, at selskabet efter de konkrete omstændigheder har et forsvarligt kapitalberedskab. Det er vigtigt at dette forhold indgår som en klar forudsætning i forordningsteksten.

For at sikre størst muligt potentiale for denne selskabsform som redskab for SMV'ers udvikling på europæisk plan, er det regeringens holdning, at der ikke bør stilles krav om, at brug af denne selskabsform skal være betinget af, at visse grænseoverskridende elementer er opfyldt. Ud fra samme betragtninger støtter regeringen forslaget om, at et SPE-selskabs vedtægtsmæssige hjemsted og hovedkontor ikke behøver at ligge i samme medlemsstat.

Regeringen finder ikke, at forordningen bør kunne udnyttes til at omgå medarbejderes velerhvervede rettigheder til medbestemmelse. Da modellerne for medarbejdernes medindflydelse inden for EU er meget forskellige, finder man fra regeringens side, at en løsning på dette spørgsmål bør basere sig på de allerede gennemførte retsakter, der regulerer området.

8. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Der er tale om en forordning, der finder umiddelbar anvendelse i medlemsstaterne. Forordningen gennemfører en ny fælleseuropæisk selskabsform, som et frivilligt tilbud særligt målrettet SMV'er, og tilsigter at udgøre en fuldstændig selskabsretlig regulering af den pågældende selskabsform.

SPE-selskabet reguleres af en kombination af EU-retlige og udfyldende nationale regler. Nationale selskaber reguleres af rent nationale regler. Det er de selskabsretlige regler i SPE-selskabets registreringsland, der finder udfyldende anvendelse. Der er således forskel på den selskabsret-

lige regulering af nationale selskaber, f.eks. anpartsselskaber, og SPE-selskaber.

Når selskabet er registreret i en medlemsstat, er der ikke forskel på, hvorledes øvrig national lovgivning finder anvendelse på SPE-selskabet og sammenlignelige nationale selskabstyper. Således vil et dansk registreret SPE-selskab være omfattet af de samme regler, som et dansk anpartsselskab. Tilsvarende vil f.eks. et tysk registreret SPE-selskab være omfattet af de samme regler i Danmark, som et hvilket som helst andet tysk registreret selskab, der driver virksomhed i Danmark.

Det betyder for eksempel, at de arbejdsretlige regler, der gælder i det land, hvor den ansatte arbejder finder anvendelse, uanset hvor SPE-selskabet måtte være registreret selskabsretligt.

Hvad angår det skatteretlige forhold, vurderes forslaget ikke at give anledning til skattemæssige betænkeligheder. Et SPE-selskab, der registreres i en anden medlemsstat, vil således efter de allerede gældende skatteregler være fuldt skattepligtigt til Danmark, hvis selskabets ledelse har sit hovedkontor her i landet. SPE-selskabet vil være skattepligtigt på samme måde som et dansk indregistrerede aktie- eller anpartsselskab.

Hvis et SPE-selskab, der registreres i en anden medlemsstat, ikke har sit hovedkontor i Danmark, vil selskabet alligevel være skattepligtigt til Danmark af indkomst vedrørende selskabets erhvervmæssige aktivitet (faste driftssted), faste ejendomme m.v. i Danmark. Dette følger ligeledes af de allerede gældende skatteregler.

De skitserede bestemmelser om fuld og begrænset skattepligtig suppleres endelig af bestemmelser om fraflytningsbeskatning i tilfælde, hvor aktiver flyttes ud af dansk beskatning.

Det fremgår udtrykkeligt af begrundelsen for forordningsforslaget, at valget af SPE-selskabet som retlig form for at udøve erhvervsvirksomhed i EU bør være skattemæssigt neutral, og at SPE-selskabet derfor bør underlægges samme skattemæssige behandling som lignende nationale selskabsformer.

Der vil antagelig på enkelte områder være behov for supplerende national selskabsretlig og regnskabsretlig lovgivning for at sikre det nødvendige grundlag for forordningens anvendelse nationalt.

Forslaget skønnes at ville medføre begrænsede merudgifter til tilpasninger med henblik på at kunne registrere disse selskaber. Merudgiften forventes afholdt inden for ministeriets egne rammer.

Forslaget skønnes herudover ikke at ville få statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

9. Samfundsmæssige konsekvenser

De samfundsmæssige konsekvenser kan ikke angives, men Kommissionens forslag tilsigter at bidrage til gunstige rammevilkår, som styrker SMV'ers muligheder for at drive virksomhed i det indre marked.

10. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forordningen i sig selv medfører ikke administrative konsekvenser for erhvervslivet. Der er tale om et frivilligt tilbud til erhvervslivet om en ny selskabsform, som tilsigter at forenkle virksomhedsdrift i det indre marked.

Forordningen kan mindske omkostningerne og de administrative byrder forbundet med virksomhedsdrift i det indre marked.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Grundnotat blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 19. september 2008.

Folketingets Europaudvalg er tidligere blevet orienteret om Kommissionens initiativ i forbindelse med den generelle behandling af "Small Business Act" for Europa, senest ved grundnotat af 18. juli 2008.

Økonomi- og erhvervsministeren har på Europaudvalgets møde den 19. september 2008 i forbindelse med samrådsspørgsmål A ad KOM (2008) 396 orienteret Europaudvalget om forslaget.

3. Europa Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/116/EF om beskyttelsestiden for ophavsret og visse beslægtede rettigheder.

Resumé

Kommissionen har *den 16. juli 2008* fremlagt et forslag til direktiv om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/116/EF om beskyttelsestiden for ophavsret og visse beslægtede rettigheder.

Forslaget går ud på at forlænge beskyttelsestiden for udøvende kunstnere og fonogramproducenter fra 50 til 95 år ved at foretage en ændring af de relevante bestemmelser i direktiv 2006/116/EF.

Forslaget indeholder derudover visse ledsagende foranstaltninger såsom oprettelse af en fond for studiemusikere, indførelse af "use it or lose it"-klausuler i kontrakter mellem udøvende kunstnere og fonogramproducenter og "tavlen visket ren" for kontrakter i den forlængede periode efter de første 50 år.

Forslaget bliver p.t. behandlet i rådsarbejdsgruppen vedrørende intellektuelle ejendomsrettigheder (ophavsret). Såfremt direktivet vedtages i sin nuværende form, vil det føre til ændringer af den danske lov om ophavsret.

1. Baggrund og indhold

Om baggrunden har Kommissionen fremført, at forslaget skal forbedre udøvende kunstners sociale situation, især studiemusikeres, eftersom stadig flere kunstnere lever længere end den nuværende beskyttelsestid for deres ophavsret, som er 50 år. Kommissionen lægger vægt på, at de fleste udøvende kunstnere befinder sig i en prekær finansiel og social situation. Kommissionen anfører således, at ud fra et juridisk perspektiv bliver betydningen af deres bidrag til musisk kreativitet ikke ordentligt anerkendt. Desuden har de til sammenligning med forfattere en mindre beskyttelse af henholdsvis deres moralske og økonomiske rettigheder.

For så vidt angår fonogramproducenter henviser Kommissionen til, at masseproduktionen af fonogrammer begyndte i starten af 1950'erne. Kommissionen finder, at hvis der ikke gribes ind nu, vil beskyttelsen af stadig flere optagelser, der blev indspillet og udgivet tilbage i perioden fra 1957 til 1967, løbe ud. Når optagelserne af kunstnernes fremførelser ikke længere er beskyttede, vil ca. 7.000 kunstnere i hver eneste af de større medlemsstater og et tilsvarende mindre antal i de mindre medlemsstater ifølge Kommissionen miste den indkomst, de får fra kontraktmæssige royalties og det såkaldte "rimelige vederlag" for udsendelse af deres

fremførelser via radio og fjernsyn og afspilning på offentlige steder, f.eks. barer og diskoteker.

Kommissionen lægger vægt på, at det berører de kendte kunstnere (der modtager kontraktmæssige royalties), men især rammer de tusindvis af anonyme studiemusikere (der ikke modtager royalties, men må nøjes med det "rimelige vederlag"), der medvirkede ved fremstillingen af fonogrammer i slutningen af 50'erne og i 60'erne og overdrog deres eneretigheder til producenten mod et engangshonorar ("buy out"). De individuelle vederlag for udsendelse i radio og tv og afspilning på offentlige steder, som ikke blev overdraget til producenten, ophører, når beskyttelsestiden udløber.

Forslaget har ifølge præamblen til formål at sikre, at beskyttelsestiden for fremførelser optaget på fonogrammer varer i kunstnerens levetid. Dermed kan udøvende kunstnere dels sikre sig, at de ikke mister indkomst i slutningen af deres levetid, dels får de mulighed for at kunne påberåbe sig retten til at forhindre eller begrænse for dem uacceptable anvendelser af deres fremførelser, medens de endnu lever.

Desuden er formålet at opstille en ensartet måde i medlemslandene til beregning af den beskyttelsestid, som gælder et musikstykke med tekst, som flere forfattere har bidraget til.

I nogle medlemsstater er beskyttelsen 70 år efter den længstlevendes (*enten forfatteren eller komponisten*) død, hvorimod beskyttelsen af hvert bidrag i andre medlemsstater bortfalder 70 år efter den bidragende forfatters død. Disse forskelle i længden af beskyttelsestider for et musikstykke fører til problemer med administrationen af ophavsretten til værker med flere ophavsmænd i Fællesskabet. Det medfører desuden problemer ved distribution af royalties for udnyttelsen i forskellige medlemsstater.

Samtidig med forslagets fremsættelse har Kommissionen offentliggjort sit arbejdsdokument SEC (2008) 2287, en konsekvensanalyse af, hvad en række forskellige løsningsforslag vil betyde for henholdsvis de udøvende kunstnere, fonogramproducenterne, radio- og tv-selskaber samt offentlige steder, hvor musik spilles, public domain pladeselskaber, forbrugerne, samt for den kulturelle diversitet, informationssamfundstjenester og internationale aspekter.

Med direktivet foreslås af hensyn til den juridiske sikkerhed endvidere fastsat en række overgangsforanstaltninger, således at der ikke er tvivl om hvilke regler, der finder anvendelse på de kontrakter mellem udøvende kunstnere og fonogramfremstillere, der fortsat er gældende i den forlængede beskyttelsestid.

Forslaget fremsættes med hjemmel i traktatens artikel 47(2), artikel 55 og 95 i EF-traktaten. Direktivet kan vedtages med kvalificeret flertal efter proceduren for fælles beslutningstagen med Parlamentet (artikel 251).

Forslaget forventes at blive sat på dagsordenen på rådsmødet (Konkurrenceevne) 1.-2. december 2008 med henblik på formandskabets afgivelse af en statusrapport.

2. Europa-Parlamentets holdning

I henhold til TEF artikel 251 skal forslaget forelægges Europa-Parlamentet.

Direktivet forhandles i komitéen for juridiske spørgsmål.

Europa-Parlamentets officielle holdning kendes endnu ikke.

I en foreløbig rapport fra den ansvarlige rapporteur, dateret 22. oktober 2008, fremgår, at Europa-Parlamentet er positiv overfor forslaget. I rapporten fremlægges et par ændringsforslag til direktivets tekst. Ændringerne går primært på at justere forslaget, således at udvidelsen af beskyttelsestiden ligeledes skal gælde for audiovisuelle kunstnere og ikke kun for musikere, da det ifølge rapporten ellers vil udgøre diskrimination af de førstnævnte. Derudover ønsker Europa-Parlamentet, at det klart fremgår af præambelen, at kunstnerne får mulighed for at genforhandle indgående aftaler for så vidt angår spørgsmålet om fortsat royalty-betaling eller supplerende vederlagsbetaling i tilfælde af en udvidelse af beskyttelsestiden.

3. Nærhedsprincippet

Kommissionen har beskrevet forslagets forhold til nærhedsprincippet således:

"Forslaget falder ind under Fællesskabets enekompetence. Grunden til, at Fællesskabet har enekompetence er, at den nuværende lovgivning, der er fastsat ved direktiv 2006/116/EF (herefter benævnt "direktivet"), sikrer fuld harmonisering. Direktivet indeholder bestemmelser om både minimums- og maksimumsharmonisering. Det betyder, at medlemsstaterne hverken kan fastsætte kortere eller længere beskyttelsestider end de i direktivet foreskrevne (betragtning nr. 2). Subsidiaritetsprincippet er derfor ikke relevant."

Formålet med forslaget er at forbedre udøvende kunstners sociale situation, især studiemusikeres, eftersom stadig flere kunstnere lever længere end den nuværende beskyttelsestid for deres ophavsret, som er 50 år. Formålet er desuden at opstille en ensartet måde til beregning af den beskyttelsestid, som gælder et musikstykke med tekst, som flere forfattere

har bidraget til. Regeringen kan tilslutte sig Kommissionens betragtninger omkring nærhedsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Beskyttelsestiden for ophavsret og visse beslægtede rettigheder er reguleret i § 65 i lov om ophavsret, jf. lovbekendtgørelse nr. 587 af 20. juni 2008.

Det følger heraf, at udøvende kunstners ophavsret udløber 50 år regnet fra udgangen af det år, da fremførelsen fandt sted. Det følger videre af § 65, at hvis en indspilning af fremførelsen udgives eller offentliggøres, beregnes beskyttelsestiden efter tidspunktet for disse begivenheder. Dansk lovgivning er dermed i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/116/EF af 12. december 2006 om beskyttelsestiden for ophavsret og visse beslægtede rettigheder (kodificeret udgave).

For så vidt angår forslaget om en harmoniseret beskyttelse af musikværker med tekst, er såvel tekst som musik beskyttet som separate værker i Danmark. Det betyder, at begge dele er beskyttede i henholdsvis komponistens og forfatterens levetid plus 70 år.

5. Høring

Der er tidligere udfærdiget supplerende grundnotat dateret den 23. oktober 2008, der i detaljer redegør for de hørte parter og de indkomne hørings svar. Med henblik på en mere læsevenlig fremstilling af høringen er afsnittet revideret med tilføjelse af en række underafsnit og de indkomne hørings svar er søgt indsat efter denne nye skabelon.

Direktivforslaget er sendt i en bred høring til relevante organisationer mv. med høringsfrist den 4. september 2008.

Hørings svar er modtaget fra følgende:

Det Kgl. Bibliotek (03.09.2008), Biblioteksraplyen (03.09.2008), Danmarks Forskningsbiblioteksforening (03.09.2008), Statsbiblioteket (04.09.2008), Danske Mediers Forum, (04.09.2008), Dansk Artist Forbund, Dansk Musiker Forbund, IFPI DANMARK og GRAMEX (Fælles svar), (04.09.2008), IFPI Danmark (04.09.2008), Dansk Artist Forbund (04.09.2008), Dansk Musikforlæggerforening (04.09.2008), Samrådet for ophavsret (04.09.2008), Danske sangskrivere og komponister DJBFA (04.09.2008) og IT-politisk forening (05.09.2008).

Af hørings svarene fremgår, at rettighedshaversiden, altså de udøvende kunstnere og fonogramproducenterne (Dansk Artist Forbund, Dansk Musiker Forbund, IFPI DANMARK og GRAMEX, Dansk Musikforlæggerforening, Samrådet for ophavsret og Danske sangskrivere og komponister DJBFA) finder, at forslaget er vigtigt at gennemføre, og at modtagerne / brugerne af musikken (Det Kgl. Bibliotek, Biblioteksraplyen, Dan-

marks Forskningsbiblioteksforening, Statsbiblioteket, Danske Mediers Forum og IT-politisk forening) er imod forslaget.

I det følgende gengives kommentarer til de enkelte dele af forslaget

Forlængelse af beskyttelsestiden

Biblioteksrapporten, Danmarks Forskningsbiblioteksforening og Statsbiblioteket har afgivet enslydende høringssvar, hvori de anfører, at en forlængelse af beskyttelsestiden vil være uheldig, da det vil medføre øgede udgifter for bibliotekerne i almindelighed og for kulturbevaringsinstitutionerne i særdeleshed uden at gavne de udøvende kunstnere og producenter. Dette begrundes med, at kun ganske få musikoptagelser er efterspurgt mere end 50 år efter udgivelsen. Disse vil have historisk interesse. Det Kgl. Bibliotek udtrykker samme holdning.

Det påpeges endvidere af Biblioteksrapporten, Danmarks Forskningsbiblioteksforening og Statsbiblioteket, at en forlængelse af beskyttelsestiden vil trække et problem omkring forældreløse værker ("orphan works") med sig. Det er ifølge disse interessenter allerede med den nuværende 50-årige beskyttelse nærmest umuligt at lokalisere udøvende kunstnere til ældre musikoptagelser, og dette vil blive endnu sværere ved en forlængelse til 95 år.

Danske Mediers Forum har ligeledes svært ved at se, hvordan en forlængelse af beskyttelsestiden kommer de udøvende kunstnere til gode og peger på, at det sandsynligvis alene vil være pladeproducenterne og de mest kendte udøvende kunstnere, der får gavn af en udvidelse af beskyttelsestiden, mens den store målgruppe - de mindst kendte udøvende kunstnere - ikke vil få nogen nævneværdig fordel heraf.

Danske Mediers Forum henviser til undersøgelser gennemført i 2004-2006, der viser, at beskyttelsestidens længde ikke har nogen betydning i forhold til en forøgelse af produktionen eller investeringerne. Der henvises endvidere til Gowers' rapport af 6. december 2006, som konkluderer, at en forlængelse af beskyttelsestiden kun vil generere en meget lille økonomisk vækst (max. 2 % af fonogramindustriens indtægter), og i alle tilfælde vil en forøgelse heraf fuldt ud blive modsvaret af højere omkostninger forbundet med håndteringen af en forlængelse.

Danske Mediers Forum finder uagtet fonogramindustriens udfordringer omkring manglende respekt for eksisterende rettigheder ikke, at en yderligere forlængelse af fonogramproducenternes beskyttelse er vejen frem, da dette blot medfører, at de, der bruger musikken på lovlig vis, skal betale mere herfor.

Danske Mediers Forum anfører vedr. sammenligningen med USA, hvor man har 95 års beskyttelse, at beskyttelsesområdet ikke er nær så bredt i USA som i Europa.

Danske Mediers Forum er uenig med Kommissionen i, at forlængelsen af beskyttelsestiden ikke medfører forøgende omkostninger for de danske medier, som anvender fonogrammusikken i de produkter/tjenester, som udbydes til slutbrugerne og anfører, at Kommissionens forudsætninger vedrørende den mængde af beskyttet materiale, som radio- og Tv-stationerne kan benytte, ikke er stationær. En vedtagelse af direktivforslaget vil ifølge Danske Mediers Forum føre til, at radio- og tv-stationerne vil blive mødt med krav om øget betaling for brug af fonogrammer.

Danske Mediers Forum mener, at forlængelsen af beskyttelsestiden vil få en negativ effekt på konkurrencen og henviser til, at mængden af "public domain" materiale reduceres betydeligt. Dernæst anføres, at markedet i dag domineres af 4 multinationale fonogramproducenter (omkring 80 % af markedet), at disse i vidt omfang allerede har erhvervet samtlige rettigheder fra de udøvende kunstnere, og at en forlængelse som foreslået derfor først og fremmest vil komme disse selskaber til gode. Endelig indskrænkes adgangen til den europæiske musikalske arv.

IT-politisk forening anfører blandt andet, at investeringer i afspilninger afskrives over langt kortere tid end 50 år, og at produktionsomkostningerne ved indspilninger er faldet dramatisk, hvilket burde tilskynde til en kortere beskyttelsesperiode. Foreningen anfører videre, at hvis en investering i pladeproduktion ikke tjener sig ind i løbet af få år, vil den sjældent tjene sig ind.

IT-politisk forening anfører videre, at det forhold, at indspilninger har en værdi, ikke betyder, at de skal være beskyttet, da det offentlige område ikke skal være en gravplads for værdiløse værker. Endvidere påpeger foreningen, at kun få udøvende kunstnere vil tjene penge på over 50 år gamle indspilninger.

IT-politisk forening stiller ligeledes spørgsmålstegn ved, om en forlængelse af beskyttelsestiden vil føre til øgede investeringer i nye talenter og anfører, at kun få udøvende musikere vil tjene penge på over 50 år gamle indspilninger.

Dansk Artist Forbund, Dansk Musiker Forbund, IFPI DANMARK og GRAMEX støtter forslaget, da de mener, at sondringen mellem henholdsvis værkets ophavsmand og en udøvende kunstner, der fremfører værket, er forældet. Ydermere anføres det, at beskyttelsestiden for populære indspilninger fra sidst i 50'erne og begyndelsen af 60'erne snart vil være udløbet. Endelig anfører de nævnte organisationer det urimelige i, at hundreder af danske kunstnere med de gældende regler er retsløse, og at det som minimum bør sikres, at de kan bestemme over deres præstationer så længe de lever.

Dansk Artist Forbund fremhæver, at beskyttelsestiden for udøvende kunstnere og fonogramproducenter bør harmoniseres, så den beregnes efter første udgivelse.

Er en forlængelse af beskyttelsestiden det rette middel at tage i brug for at kompensere for de udøvende kunstners sociale situation?

Danske Mediers Forum finder ikke, at en forlængelse af beskyttelsestiden er det rette middel til at forbedre de udøvende kunstners mulighed for at påtale krænkelse af deres ideelle rettigheder (droit moral) og finder samtidig, at Kommissionen, hvis den finder behov for dette, bør regulere dette forhold direkte.

Dansk Artist Forbund, Dansk Musiker Forbund, IFPI DANMARK og GRAMEX anfører, at stadig flere musikere og sangere oplever, at beskyttelsen af indspilninger fra tidligt i deres karriere ophører, fordi gennemsnitslevealderen er stigende.

Dansk Artist Forbund påpeger, at artisternes indspilninger er den pensionsopsparring, som skal bidrage til livets ophold, når de ikke længere er i stand til at arbejde inden for deres fag, og

Dansk Artist Forbund, Dansk Musikforlæggerforening og Samrådet for ophavsret mener i øvrigt, at en forlængelse af beskyttelsestiden bør gælde retroaktivt og dermed inkludere de fonogrammer, der var løbet ud forud for direktivets implementeringsfrist.

Alternativer til den foreslåede forlængelse af beskyttelsestiden

Danske sangskrivere og komponister DJBFA anfører i sit hørings svar en alternativ model for beskyttelsestid, hvorefter der bør indføres en generel beskyttelsestid på 50 år, som dog tidligst kan ophøre og gå over til "public domain"-status ved de navngivne og identitetsbærende udøvende kunstners død. Udgangspunktet vil ifølge forslaget være 50 års beskyttelse fra indspilningstidspunktet, dog forlænges denne beskyttelse indtil tidspunktet for kunstnerens død, hvis dette sker senere end 50 år efter indspilningstidspunktet.

Skal forslaget omfatte andre udøvende kunstnere end musikere?

Dansk Artist Forbund anfører, at den i direktivforslaget angivne begrundelse for en forlængelse af beskyttelsestiden i høj grad fokuserer på studiemusikers vilkår, og at dette med mindst samme styrke gør sig gældende for artister (sangere og bands),

Såvel Dansk Artist Forbund som Samrådet for ophavsret har påpeget at forslaget alene lægger op til at udvidelsen af beskyttelsestiden skal gøre sig gældende for fonogrammer og anfører, at der er samme hensyn at tage til udøvende kunstnere på audiovisuelle optagelser, hvorfor den danske regering bør arbejde for at udvide forslaget til også at omfatte udøvende kunstners film- og tv-indspilninger.

Danske Mediers Forum anfører, at det virker urimeligt, at en særlig gruppe af udøvende kunstnere, hvis fremførelse optages på et fonogram, skal stilles langt bedre end de øvrige naborettigheder.

Oprettelse af en fond for studiemusikere.

IFPI Danmark støtter 20 % -fonden til studiemusikere m.fl., men anfører, at der er grund til at se nærmere på den konkrete udformning. Bidraget bør reduceres til en procentdel af "net revenues" i stedet for "revenues", da udgifter bør trækkes fra, før der kan fordeles midler til fonden. IFPI mener, at en royalty til musikerne på 20 % af bruttoindtægterne er urealistisk høj,

Indførelsen af en "use it or lose it"- klausul.

Danske Mediers Forum påpeger, at man har svært ved at vurdere de ledsageforanstaltninger, der er foreslået, men finder, at der umiddelbart synes megen administration forbundet hermed. Ifølge Danske Mediers Forum må den foreslåede "use-it-or-lose-it"- klausul medføre, at brugerne skal foretage diverse undersøgelser for at kunne konstatere, om et fonogram ligger i "public domain" eller ej.

IFPI Danmark anfører, at bestemmelsen om kontinuerlig pligt til udnyttelse bør udgå, da dette er et kontraktspørgsmål, og reguleringen går dybt ind i komplekse reguleringer af gensidige forpligtelser og af misligholdelse. IFPI Danmark anfører, at man ikke bør gå videre end en førstegangsudnyttelsespligt, som man kender fra § 54 i den danske ophavsretslov, jf. 2. afsnit i direktivbestemmelsen, og at den foreslåede 1-årsfrist for udnyttelse i den supplerende beskyttelsesperiode er alt for kort i virkelighedens verden, hvorfor den som minimum bør være 3 år med mulighed for fravigelse i en aftale mellem parterne, dvs. svarende til § 54 i den danske ophavsretslov.

En ensartet metode til beregning af beskyttelsesperioden for musikstykker med tekst.

Dansk Musikforlæggerforening støtter forslaget, om at musikalske kompositioner med tekster skal vare indtil 70 år efter, at den længstlevende af ophavsmændene er afdøet ved døden.

6. Andre landes holdninger

Danmark deltager i møderne under rådsarbejdsgruppen vedrørende intellektuelle ejendomsrettigheder (Ophavsret).

Flere lande har foreløbigt tilkendegivet, at de er negativt indstillede overfor direktivforslaget, mens andre lande er positivt indstillede overfor forslaget. Størstedelen af landene har dog ikke tilkendegivet en holdning til forslaget. Det er vurderingen, at overvejelserne i de øvrige lande i lighed med i Danmark vil være, om der med forslaget opretholdes/indføres en fornuftig balance mellem hensynet til rettighedshaverne og brugerne.

Forlængelse af beskyttelsestiden

En mindre gruppe lande har nævnt en mulig kompromisløsning med indførelsen af en 70-årig beskyttelsestid i stedet for som foreslået en 95-årig beskyttelsestid.

Oprettelsen af en fond for studiemusikere

Enkelte lande har nævnt deres bekymring for, at dette er et stort administrativt apparat set i forhold til de indtægter, der kan komme ind i fonden.

"Use it or lose it"-klausulen.

Enkelte lande har nævnt en bekymring for, om denne er administrerbar.

7. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringens holdning er, at ophavsrettigheder og den periode, hvori de kan gøres gældende bør være fastlagt, så der er en fornuftig balance mellem på den ene side hensynet til de udøvende kunstnere og fonogramproducenter og på den anden side hensynet til brugerne af de beskyttede fremførelser.

8. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Såfremt direktivforslaget vedtages, skal der foretages en konsekvensændring af de i punkt 6 anførte bestemmelser i lov om ophavsret.

Endvidere vil vedtagelse af forslaget overgangsforanstaltninger betyde, at der i lov om ophavsret skal indføres tilsvarende bestemmelser.

Forslaget forventes ikke at få statsfinansielle konsekvenser.

9. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget skønnes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser. En forlængelse af beskyttelsestiden vil alt andet lige føre til at kulturinstitutioner som f.eks. biblioteker, forbrugerne og herunder radio- og tv-stationer, kommer til at betale mere for musikken. Samtidig må der forventes en stigning i de omkostninger, der er forbundet med identifikation af rettighedshavere, til at føre forhandlinger med disse etc. Det er uafklaret, hvor mange udøvende kunstnere, der vil have gavn af den forlængede beskyttelsestid, da interessen for store dele af den indspillede musik må antages falde i takt med, at årene går. For de fonogramproducenter, der har specialiseret sig i at udgive fremførelser efter udløbet af den nuværende 50-års periode vil forslaget have negative konsekvenser.

10. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Det er umuligt at komme med et konkret bud på, hvilke konsekvenser forslaget vil have for erhvervslivet, da det igen vil afhænge af interessen for at benytte de beskyttede fonogrammer, og der foreligger ingen analyser heraf for det danske marked.

11. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Der er oversendt nærhedsnotat til Folketingets Europaudvalg den 11. august 2008. *Grundnotatet er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 26. august 2008. Det supplerende grundnotat er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 23. oktober 2008.*

4. Oprettelse af et fælles europæisk EF-patent og etablering af en fælles europæisk patentdomstol, jf. Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet vedrørende forbedring af det europæiske patentsystem - KOM(2007) 165 ("Patentmeddelelsen")

Resumé

Nærværende notat er en revidering af tidligere notater vedr. Kommissionens patentmeddelelse. Opdateringen skal navnlig ses i lyset af, at de igangværende drøftelser i Rådets arbejdsgruppe tager udgangspunkt i arbejdsdokumenter, udarbejdet af formandskabet, vedrørende henholdsvis et fælles europæisk EF-patent og en fælles europæisk patentdomstol. Drøftelserne tager afsæt i de sonderinger, der har fundet sted på baggrund af Kommissionens patentmeddelelse.

Kommissionen vedtog den 3. april 2007 sin patentmeddelelse, der indeholder en strategi til forbedring af det europæiske patentsystem gennem oprettelse af et fælles europæisk patent (EF-patentet) og etablering af en fælles europæisk patentdomstol. Meddelelsen har i sig selv ingen lovgivningsmæssige konsekvenser, men har dannet grundlag for sonderinger i Rådets arbejdsgruppe, der har haft til hensigt at fremme henholdsvis EF-patentet og patentdomstolen.

Med afsæt i Rådets foreløbige sonderinger udfærdigede det daværende slovenske formandskab i slutningen af maj 2008 et opdateret forslag om et EF-patent og i slutningen af juni 2008 et arbejdsdokument vedr. patentdomstolssystemet. Rådsarbejdsgruppens videre drøftelser sker nu med udgangspunkt i disse dokumenter.

Såfremt der sker en realisering af EF-patentet og patentdomstolssystemet vil det kræve en ændring af patentloven og eventuelt retsplejeloven. En fremtidig dansk tilslutning til oprettelsen af en fælles europæisk patentdomstol, der tillægges kompetence til at afgøre tvister mellem private, vil kræve anvendelse af proceduren i grundlovens § 20.

Patentmeddelelsen har været behandlet i Rådet (Konkurrenceevne) den 22. november 2007 til udveksling af synspunkter og i Rådet (Konkurrenceevne) den 29.-30. maj 2008, hvor der på baggrund af en fremskridtsrapport fra formandskabet var udveksling af synspunkter i sagen. På rådsmødet (Konkurrenceevne) den 1.-2. december 2008 forventes der at ske en udveksling af synspunkter på baggrund af en fremskridtsrapport fra formandskabet.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen vedtog den 3. april 2007 sin meddelelse om forbedring af patentsystemet i Europa - KOM(2007) 165.

Formålet med meddelelsen har været at sondere mulighederne for at genoptage reelle forhandlinger om et forbedret patentsystem; først og fremmest ved etablering af en fælles patentdomstol og oprettelsen af et fælles EF-patent.

Med afsæt i Rådets foreløbige sonderinger på baggrund af patentmeddelelsen udfærdigede det daværende slovenske formandskab i slutningen af maj 2008 et opdateret forslag om et EF-patent og i slutningen af juni 2008 et arbejdsdokument vedr. patentdomstolssystemet. Disse dokumenter er i hovedtræk beskrevet i afsnit 6. Rådsarbejdsgruppens videre drøftelser sker nu med udgangspunkt i disse dokumenter. Det franske formandskab har lagt op til, at der på rådsmødet (Konkurrenceevne) den 1.-2. december 2008 skal fremlægges en fremskridtsrapport og på baggrund af denne udveksles synspunkter i sagen.

Det opdaterede forslag om et EF-patent fra det slovenske formandskab er baseret på Rådets hidtidige forhandlinger om det oprindelige forslag til forordning fra Kommissionen, KOM(2000) 412. Kommissionens forslag er fremsat med hjemmel i Traktatens artikel 308 og skal vedtages af Rådet i enstemmighed efter høringsprocedure med Europa-Parlamentet. Status for de oprindelige forhandlinger i Rådet var, at man nåede til enighed om en fælles politisk linje den 3. marts 2003. I Rådet (Konkurrenceevne) den 17.-18. maj 2004 lykkedes det imidlertid ikke at opnå enighed om det foreliggende kompromisforslag.

For så vidt angår det slovenske formandskabs arbejdsdokument vedr. patentdomstolssystemet er det baseret på Rådsarbejdsgruppens foreløbige sonderinger på baggrund af patentmeddelelsen. Drøftelserne tager dermed ikke afsæt i forslag fra Kommissionen og der foreligger derfor ikke på nuværende tidspunkt en nærmere afklaring af hjemmelsgrundlag og beslutningsprocedure

Patentsystemet

Et patent er en kontrakt mellem opfinderen og samfundet. Opfinderen får eneret til at udnytte sin opfindelse i en begrænset periode, mens samfundet til gengæld får fuld oplysning om opfindelsen, der således kan bidrage til en fortsat teknisk udvikling. En opfindelse kan kun patenteres, hvis den er ny og adskiller sig væsentligt fra, hvad der er kendt i forvejen.

Patenter er vigtige for samfundsøkonomien. Det skyldes for det første, at virksomhederne investerer mere i forskning og udvikling, når innovationer kan beskyttes. For det andet øger patenter vidensspredningen i forbindelse med offentliggørelse af patentet. Derved kan andre lade sig inspirere og bygge videre på eksisterende opfindelser.

Det nuværende europæiske patentsystem

Patentbeskyttelse i Danmark kan i dag opnås gennem indlevering af enten 1) en dansk patentansøgning, 2) en europæisk patentansøgning eller 3) en

international patentansøgning. Ønskes der patent i flere europæiske lande, kan dette opnås ved indlevering af én enkelt ansøgning til Den Europæiske Patentorganisation (EPO). EPO er en international organisation med 32 medlemsstater. Europæiske patentansøgninger behandles centralt af EPO, som kan udstede ”europæisk patent”. Det europæiske patent får dog først retsvirkning i de enkelte lande, når det meddelte patent er oversat til de nationale sprog i samtlige de lande, hvor patent ønskes. Patentet overgår herefter til at blive nationale patenter i de enkelte lande.

Omkostningerne til oversættelse er en betydelig medvirkende faktor til, at et europæisk patent, der dækker for eksempel 13 europæiske lande, koster 11 gange så meget som et tilsvarende amerikansk patent. På denne baggrund indgik en række europæiske lande, herunder Danmark, i år 2000 den såkaldte London-aftale, der begrænser kravet om oversættelse. London-aftalen trådte i kraft den 1. maj 2008 og forventes at betyde en væsentlig besparelse for danske virksomheder. London-aftalen løser i et vist omfang problemerne med de store oversættelsesomkostninger, men dels er der pt. kun 13 af EU’s medlemsstater, der har tiltrådt aftalen, og dels eksisterer der fortsat ikke et ”enhedspatent” i EU.

Det nuværende europæiske håndhævelsessystem på patentområdet

Spørgsmål om gyldigheden af europæiske patenter kan i dag kun afgøres ved de nationale domstole i de enkelte lande, hvor patent er udstedt. Det betyder, at det er nødvendigt at anlægge retssag i alle de lande, hvor spørgsmålet om gyldigheden af et europæisk patent skal afgøres. Det kan derfor være særdeles dyrt og vanskeligt, både for patenthaver og dennes modparter at få klarhed over retsstillingen. Samtidig er der risiko for, at sagerne kan få forskelligt udfald i de enkelte lande.

Små- og mellemstore virksomheders patentaktivitet

Små- og mellemstore virksomheder forsker, udvikler og patenterer relativt mindre end store virksomheder. Det skyldes blandt andet, at omkostningerne ved patentering og efterfølgende håndhævelse er for høje til, at små og mellemstore virksomheder, der ikke har et solidt kapitalgrundlag, kan finansiere omkostningerne. For at få mere forskning og udvikling i små og mellemstore virksomheder er det derfor nødvendigt, at omkostningerne reduceres.

EF-patentet

Formålet med forslaget er at indføre et ”enhedspatent”, hvilket betyder, at det vil gælde umiddelbart i alle EU’s medlemsstater. Herved adskiller det sig fra ”europæiske patenter”, som bliver til nationale patenter i de enkelte EU-lande, jf. ovenfor. EF-patentet skal gøre det billigere at opnå patentbeskyttelse i samtlige EU’s medlemsstater. Et EF-patent vil samtidig forbedre muligheden for at forhindre, at der bringes patentkrænkende varer ind i EU, da det vil være den samme registrerede ret toldmyndighederne ved EU’s grænser vil kunne gribe ind over for.

For så vidt angår de materielle bestemmelser om udstedelse af patent ændres der ikke på dem, idet reglerne i den europæiske patentkonvention ifølge forslaget skal gælde, ligesom det skal være EPO, der behandler og udsteder EF-patenter. De nationale patentmyndigheder skal også spille en rolle i denne proces og vil blive kompenseret for deres arbejde i den forbindelse.

For ansøgninger, der indgives på andre sprog end EPOs arbejdssprog (engelsk, tysk og fransk), vil der ske oversættelse til et af disse sprog til brug for sagsbehandlingen. Med henblik på at sprede patentinformation og teknologisk viden vil et maskinoversættelsesprogram sikre, at ansøgningerne er frit tilgængelige på alle officielle EU-sprog. Omkostninger til såvel oversættelser som maskinoversættelsesprogrammet vil blive oppebåret af patentsystemet via gebyrfinansiering.

I forslaget er størrelsen af ansøgnings- og fornyelsesgebyrer ikke nærmere konkretiseret, men det fremgår, at de samlede omkostninger ikke skal overstige, hvad der modsvarer et gennemsnitligt europæisk patent. Det fremgår videre af forslaget, at EPO beholder 50 % af fornyelsesgebyrerne, mens de resterende 50 % fordeles blandt de nationale patentmyndigheder på baggrund af en særlig fordelingsnøgle.

Fælles europæisk patentdomstol

Etableringen af en fælles europæiske patentdomstol, som er enekompetent til at afgøre sager om krænkelse og gyldighed af EF-patenter, vil nedbringe omkostningerne ved førelse af retssager om patenter i Europa og sikre en mere ensartet praksis på området.

De væsentligste bestemmelser i det foreliggende arbejdsdokument fra det slovenske formandskab vedrører domstolens struktur, sammensætning, sprogordning og kompetence samt til en vis grad de overordnede procedureregler for domstolen. Det er imidlertid også et meget væsentligt aspekt, at det fremgår af dokumentet, at domstolen foruden EF-patenter også skal afgøre tvister vedrørende europæiske patenter.

Ifølge arbejdsdokumentet skal domstolen bestå af en førsteinstansdomstol med lokale og regionale samt et centralt kammer. De lokale kamre kan etableres i de enkelte medlemslande mens de regionale kamre giver flere lande mulighed for at gå sammen om et fælles kammer. Som andeninstans-domstol skal der centralt etableres en appeldomstol. Dommersammensætningen ved alle kamre skal være multinational, idet systemet skal sikre ensartethed domspraksis, hvilket øger virksomhedernes (og deres rådgiveres) muligheder for at vurdere retstilstanden mere præcist og dermed skabe grobund for et omkostningseffektivt system. Herudover skal der anvendes dommerne med juridiske kompetencer og dommere med tekniske kompetencer. Endvidere skal den kunne rådføre sig med tekniske eksperter.

Arbejdsdokumentet lægger op til, at der sker en opdeling i hvilke sagstyper, der kan anlægges ved hhv. de lokale/regionale kamre og det centrale kammer. Således skal alle sager vedrørende ugyldighed af patenter kun kunne anlægges ved det centrale kammer, mens sager vedrørende krænkelse kan anlægges ved de lokale kamre.

I relation til processproget foreslås det i arbejdsdokumentet, at de lokale kamre i medlemsstaterne som hovedregel skal benytte den konkrete nationalstats sprog. Parterne kan dog også aftale at benytte patentets sprog - dvs. enten engelsk, tysk eller fransk. Domstolen kan også beslutte at anvende et af disse sprog efter høring af parterne. Sproget i domstolens andeninstans, og ved en eventuel appelinstansbehandling, skal følge sproget i førsteinstansen, men parterne kan ved enighed vælge det sprog, som patentet er udstedt på, hvilket kan være engelsk, tysk eller fransk. I særlige tilfælde kan domstolen vælge at benytte et andet af de officielle unionsprog, men kun hvis sagens parter er enige heri.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet afgav udtalelse vedr. forordningsforslaget til EF-patentet den 10. april 2002, P5_TA(2002)0163, på baggrund af rapport fra Retsudvalget (JURI) af 25. februar 2002. Heri udtrykker Parlamentet bl.a., at man ønsker at de nationale patentmyndigheder kommer til at spille en mere aktiv rolle i udstedelsen af EF-patenter fx ved at udføre nyhedsundersøgelser. Endvidere finder EP, at en vis andel af fornyelsesgebyrerne skal tilfalde de nationale myndigheder til dækning af deres forpligtelser i relation til EF-patentet.

Det opdaterede forslag fra formandskabet imødekommer delvist de holdninger Europa-Parlamentet har udtrykt, idet der lægges op til at fornyelsesgebyrerne også fordeles til de nationale myndigheder. Derimod imødekommes Parlamentet ikke fuldt ud for så vidt angår ønsket om, at de nationale myndigheder kan tage mere aktivt del i selve behandlingen af patentansøgningerne.

3. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører i KOM(2000) 412, at de opstillede mål (fremme af innovation og vækst) ikke kan opfyldes af medlemsstaterne hverken hver for sig eller samlet og, at de derfor som følge af deres grænseoverskridende virkninger må gennemføres på EF-plan.

Regeringen tilslutter sig Kommissionens vurdering og anfører samtidig, at EF-patentet som et alternativ til nationale og europæiske patenter kun vil kunne muliggøres hvis det gennemføres i regi af fællesskabet.

For så vidt angår domstolssystemet foreligger der endnu ikke et Kommissionsforslag.

Regeringen har imidlertid i relation til patentmeddelelsen anført, at formålet med en fælles patentdomstol er at fjerne de ulemper, som er til ste-

de i det nuværende europæiske patentdomstolssystem. Det vurderes ikke, at disse ulemper kan fjernes gennem nationale eller lokale tiltag.

4. Gældende dansk ret

Den gældende lovgivning om patenter findes i patentloven (lovbekendtgørelse nr. 1136 af 16. november 2004) som ændret ved lov nr. 451 af 10. juni 2003 (bestemmelse vedr. London-aftalen, der er trådt i kraft 1. maj 2008), lov nr. 1430 af 21. december 2005, lov nr. 538 af 8. juni 2006, lov nr. 546 af 8. juni 2006 og lov nr. 399 af 30. april 2007. Herudover findes bekendtgørelse nr. 6 af 6. januar 2003 om patenter og supplerende beskyttelsescertifikater som ændret ved bekendtgørelse nr. 1519 af 13. december 2007. Danmark har tillige ratificeret Den Europæiske Patentkonvention. Retssager om patenter behandles efter de almindelige regler i retsplejeloven om behandlingen af civile retssager. Efter retsplejelovens § 225, stk. 2, nr. 2, kan sager, hvor anvendelsen af patentloven har væsentlig betydning, anlægges ved Sø- og Handelsretten, medmindre parterne har aftalt andet.

5. Høring

Kommissionens patentmeddelelse har været sendt i høring til en bred kreds af virksomheder og organisationer.

Yderligere høring af virksomheder og organisationer vil finde sted når der foreligger et mere gennearbejdet forslag til et EF-patent og når Kommissionen fremsætter forslag vedrørende domstolssystemet.

6. Andre landes holdninger

Forhandlingerne om EF-patentet har været fastlåst siden 2004. Kommissionens patentmeddelelse har givet anledning til sonderinger i Rådets arbejdsgruppe for immaterialret (patenter). Disse sonderinger har ført til, at en genoptagelse af forhandlingerne vedrørende EF-patentet nærmer sig.

Foruden ovennævnte sprogproblem udestår en række øvrige problemstillinger, som endnu mangler at finde en tilfredsstillende løsning. Blandt de væsentligste problemstillinger er spørgsmålet om rollefordeling mellem EPO og de nationale patentmyndigheder i relation til sagsbehandling og udstedelse af EF-patenter. I den sammenhæng udestår en afklaring af fordelingen af gebyrerne blandt de nationale patentmyndigheder og hvilke kriterier, som skal gælde for dette. Et andet uafklaret spørgsmål drejer sig om gebyrer og størrelsen af disse. Endvidere er der et problem mht. om maskinoversættelsesprogrammet vil være tilstrækkeligt til at imødekomme brugernes behov og skabe fornøden juridisk sikkerhed.

For så vidt angår domstolssystemet har sonderingerne i Rådsarbejdsgruppen resulteret i fremskridt, om end der fortsat hersker uenighed på en række områder, hvilket også må anses som hovedårsagen til at Kommissionen endnu afventer at komme med sit udspil.

Både for så vidt angår EF-patentet og domstolssystemet er det endnu for tidligt i processen til at kunne anføre mere konkret hvorledes de øvrige landes forholder sig til de væsentligste udeståender.

7. Foreløbig dansk holdning

Regeringen tager aktivt og konstruktivt del i drøftelserne med henblik på at finde effektive løsninger vedrørende et EF-patent og et patentdomstolssystem.

Det betyder først og fremmest, at regeringen arbejder for et EF-patent, der kan indfri virksomhedernes forventninger om et forbedret alternativ til de eksisterende muligheder og som kan opretholde et økonomisk bæredygtigt patentsystem af høj kvalitet hos såvel EPO som de nationale patentmyndigheder. Med henblik på at opnå dette er det nødvendigt med et forstærket samarbejde med mere arbejdsdeling mellem patentmyndighederne. Ligeledes må der ses nærmere på, hvordan man kan skabe en bedre anvendelse af ressourcerne i hhv. EPO og de nationale patentmyndigheder.

For så vidt angår domstolssystemet er regeringen tilhænger af det grundlæggende formål, nemlig at virksomhederne undgår at skulle håndhæve deres rettigheder om ens patenter ved domstole i flere lande. Den grundlæggende bagvedliggende filosofi er, at en afgørelse truffet af en fælles europæisk patentdomstol får virkning i hele EU.

Fra regeringens side lægges der vægt på en stærk lokal tilstedeværelse af førsteinstans-domstolen, ligesom regeringen arbejder for, at alle kamre under førsteinstans-domstolen får kompetence til at afgøre både ugyldighedsspørgsmål og krænkelsspørgsmål. For så vidt angår dommersammensætningen ved domstolen støtter regeringen, at denne skal være en multinational ligesom det er dansk holdning, at der skal være repræsentation af såvel juridisk som teknisk ekspertise. Endelig er regeringen positiv over for den foreslåede sprogordning..

8. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

En implementering i dansk ret af en eventuel løsning på EF-patentet og patentdomstolsløsningen vil kræve ændring af patentloven og eventuelt retsplejeloven.

Derudover vil en fremtidig dansk tilslutning til oprettelsen af en fælles europæisk patentdomstol, der tillægges kompetence til at afgøre tvister mellem private, indebære afgivelse af beføjelser til den fælles domstol og derfor kræve anvendelse af proceduren i grundlovens § 20.

Oprettelsen af et nyt europæisk patentsystem vurderes at ville medføre statsfinansielle konsekvenser i form af nationale merudgifter eller i form af konsekvenser for EU-budgettet. Det præcise omfang heraf kan ikke kvantificeres på nuværende tidspunkt.

9. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Konsekvenserne af en vedtagelse af et EF-patent og en domstolsløsning vil gøre det nemmere og billigere for danske virksomheder at håndhæve deres patenter i Europa. Det vil derfor blive mere attraktivt for især små og mellemstore danske virksomheder at patentere innovative produkter på de europæiske eksportmarkeder. En øget dansk patentaktivitet i Europa vil have positiv indflydelse på danske virksomheders indtjening og på danske eksportindtægter.

10. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Konsekvenserne af en vedtagelse af et EF-patent og en domstolsløsning vil betyde, at patentrettigheder, baseret på europæiske patenter og fremtidige EF-patenter, kan håndhæves i hele Europa ved at føre retssag for én fælles europæisk patentdomstol. Under det nuværende system vil det ofte være nødvendigt at anlægge retssag ved de nationale domstole i alle de implicerede lande. En vedtagelse af et EF-patent og en domstolsløsning vil derfor gøre det nemmere og billigere for danske virksomheder at håndhæve deres patentrettigheder i Europa. Erhvervslivets administrative byrder vil dermed blive mindsket.

11. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Kommissions patentmeddelelse har været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 16. november 2007 og den 23. maj 2008. Seneste samlenotat vedrørende patentmeddelelsen blev sendt til Folketingets Europaudvalg forud for forelæggelsen af rådsmødet (Konkurrenceevne) den 23. maj 2008.

Grundnotat vedrørende patentmeddelelsen af 21. maj 2007 er sendt til udvalget den 31. maj 2007.

5. Formandskabets rapport om spil

Resumé

Formandskabet har udarbejdet en fremskridtsrapport over arbejde udført i en rådsarbejdsgruppe siden juli 2008 på spilleområdet. Formandskabet anfører, at på baggrund af medlemslandenes besvarelser af et af formandskabet udsendt spørgeskema, synes der at være behov for øget informationsudveksling og samarbejde mellem medlemslandene på en række områder. Formandskabet mener, at dette kan ske på kort og mellem-langt sigt og føre til retningslinier for god praksis. På længere sigt mener formandskabet, at der bør udarbejdes en række fælles retningslinier og regler. Forslaget er på dagsordenen for rådsmødet (Konkurrenceevne) den 1.-2. december 2008 med henblik på politisk drøftelse.

1. Baggrund og indhold

Det franske formandskab tog i juli 2008 initiativ til, at Rådets arbejdsgruppe for etablering og serviceydelser så nærmere på medlemslandenes lovgivning m.v. for spil.

På baggrund af et af formandskabet udsendt spørgeskema til medlemslandene har formandskabet udarbejdet et resume af svarene samt et dokument om fremtidige mulige tiltag. Efterfølgende har formandskabet udarbejdet den fremskridtsrapport, som forelægges Rådet.

I fremskridtsrapporten anfører formandskabet, at området ikke er harmoniseret, og medlemslandenes regler skal alene overholde Traktatens bestemmelser. Det anføres endvidere, at EF-Domstolen har anerkendt, at området er karakteriseret ved særlige forhold, der bevirker, at det er naturligt og legalt, at der er meget stor forskel på medlemslandenes regler på spilleområdet.

Formandskabet anfører, at en kraftig vækst i grænseoverskridende on-line spil bevirker, at medlemslandene står overfor en fælles udfordring i forhold til, hvorledes sådant spil kan reguleres. Det anføres, at ca. en tredjedel af medlemslandene har gennemført eller påbegyndt reform af deres lovgivning.

Ifølge formandskabet kan der, på kort eller mellemlangt sigt:

- Udveksles informationer om tekniske redskaber og regler for overvågning af spilleaktivitet.
- Overvejes rammer for samarbejde mellem medlemslandene, med henblik på med tiden at udarbejde retningslinjer for god praksis.
- Laves præsentationer af diverse rammer for operatører med henblik på at identificere fordele.
- Udveksles informationer om midler til at forebygge ludomani.
- Udveksles informationer om midler til at beskytte mindreårige, evt. med henblik på at udarbejde fælles rammer.
- Foretages overvejelser omkring forbrugerbeskyttelse.

- Foretages overvejelser omkring retningslinjer og regler om information til spillerne.

Herudover anfører formandskabet, at det synes nødvendigt med samarbejde mellem medlemslandene i relation til hvidvaskning af penge og svig. Formandskabet mener, at de relevante rådsgrupper bør overveje, om Direktiv 2006/50/EF om hvidvaskning skal udvides til at omfatte alle spilleoperatører, hvilket allerede er tilfældet i nogle medlemslande.

Videre anfører formandskabet i fremskridtsrapporten, at det øgede grænseoverskridende on-line spil nødvendiggør fælles overvejelser om, hvordan ulovligt spil kan flyttes over til lovligt spil. Formandskabet nævner betalingsblokering og blokering af ulovlige hjemmesider som mulige redskaber. Endvidere nævnes muligheden for øget politisamarbejde.

Ifølge formandskabet kan man på lang sigt udarbejde fælles retningslinjer, rammer og evt. lovgivning, dog stadig under hensyntagen til medlemslandenes ret til individuel opbygning m.v. af det nationale spillemarked. Ifølge formandskabet bør også skattespørgsmål drøftes.

Endelig finder formandskabet, at arbejdet på længere sigt vil kræve analyser og konkrete forslag fra Kommissionen.

2. Retsgrundlag

Ikke relevant, idet der alene er tale om en rapport fra formandskabet.

3. Nærhedsprincippet

Ikke relevant, idet der alene er tale om en rapport fra formandskabet.

4. Høring

Høring er ikke relevant.

5. Andre landes holdninger

En del medlemslande forventes at betvivle både hensigtsmæssighed og det egentligt formål med det arbejde, som formandskabet har sat i værk. Andre lande forventes at støtte formandskabets initiativ.

6. Foreløbig dansk holdning

Det kan ikke afvises, at informationsudveksling og eventuelt øget samarbejde kan bidrage med en merværdi især med hensyn til forebyggelse af ludomani og i forhold til at beskyttelse af mindreårige

Imidlertid findes der allerede i dag forskellige fora, hvor netop en sådan informationsudveksling m.v. finder sted. Således afholdes der f.eks. årlige møder med deltagelse af alle medlemslandes myndigheder med ansvar for spilleregulering.

Fra regeringens side finder man det endvidere væsentligt, at eventuelle drøftelser af f.eks. skattespørgsmål og politisamarbejde skal ske i de Rådsarbejdsgrupper, der normalt beskæftiger sig med sådanne spørgsmål.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Ingen. Der er alene tale om en formandskabsrapport.

8. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Ingen. Der er alene tale om en formandskabsrapport.

9. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Ingen. Der er alene tale om en formandskabsrapport.

10. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

6. Rådets konklusioner om Small Business Act KOM (2008) 394

Kommissionen har den 25. juni 2008 fremlagt en Small Business Act (SBA) – Kommissionens initiativ til en fælles europæisk politik for små og mellemstore virksomheder (SMV). Kommissionens initiativ fastlægger overordnede principper for den europæiske SMV politik, der særligt fokuseres på fremme af iværksætterånd, vækstiværksættere og innovative SMV'er. Initiativet indeholder ingen forslag til konkrete retsakter, men Kommissionen henviser indledningsvist til et sæt af lovgivningsinitiativer af særlig betydning for SMV'er, der vil blive iværksat umiddelbart i forlængelse heraf. Kommissionens meddelelse skal formelt tiltrædes af Rådet ved vedtagelse af rådskonklusioner, som forventes truffet af Rådet (Konkurrenceevne) og endeligt Det Europæiske Råd, begge dele i december 2008.

Udkastet til rådskonklusioner tager særligt sigte på initiativer i SBA'en som hurtigt og effektivt vil kunne hjælpe SMV'er i forhold til den aktuelle økonomiske situation. Der lægges således særligt vægt på SMV'ers adgang til finansiering, adgangen til markedet og fokus på at sammenkæde SBA'en med en bedre regulerings dagsordenen for at skaffe regelsæt, der særligt understøtter SMV'ernes interesser.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen fremlagde den 25. juni 2008 en Small Business Act (SBA), som er et samlet europæisk initiativ for små og mellemstore virksomheder (SMV) i Europa. SBA'en blev fremlagt på dansk den 11. juli 2008.

SBA'en og en integreret SMV politik er en udløber af den nye Lissabon strategi (2008-2010) og indre markedsstrategien, som Kommissionen fremlagde 20. november 2007. Det Europæiske Råd i marts 2008 udtrykte også stærk støtte til SBA'en, der som et målrettet og samlet europæisk initiativ skal styrke europæiske SMV'ers konkurrenceevne og vækst.

I anerkendelse af SMV'ers potentiale for vækst og innovation som afgørende for EU's fremtidige velstand, fastslår Kommissionens initiativ endeligt princippet om "tænk småt først" og integrer dette i 10 grundprincipper for den europæiske SMV politik, der omfatter initiativer for både Kommissionen og medlemsstaterne.

Kommissionens initiativ fokuserer på generelt at fremme iværksætterånd, samt på vækstiværksættere og innovative SMV'er. SBA'en har således i sigte, at forbedre adgangen til finansiering, reducere af administrative byrder, at forbedre adgangen til offentlige udbud, samt at fremme etableringen af private selskaber i Europa.

SBA'en indeholder ikke konkrete initiativer til retsakter, men fastslår de overordnede principper for den europæiske SMV politik. I SBA'en henvises der til et sæt af konkrete lovgivningsinitiativer, af særlig betydning for SMV'er; 1) Supergruppefritagelsesforordningen, 2) Statut om det eu-

ropæiske selskab, 3) forslag til ændring af direktivet om sene betalinger, 4) forslag til direktiv om reducerede momssatser, samt 5) forslag til direktiv om moms fakturering. Der vil blive udarbejdet separate grundnotater vedrørende disse lovgivningsinitiativer.

Forud for fremlæggelsen af SBA'en har Kommissionen foretaget en bred konsultation af medlemsstater, virksomheder og andre interessenter. I forbindelse med Kommissionens høring har den danske regering spillet ind med 14 konkrete initiativer, hvoraf flere er reflekteret i den fremlagte SBA.

SBA'en fastlægger således følgende principper:

I Skabelse af miljø, hvor iværksættere og familieforetagender kan trives, og hvor iværksætterånd belønnes.

II Sikring af at en ærlig iværksætter, der har været igennem en konkurs, hurtigt får en ny chance.

III Udarbejdelse af regler ud fra princippet ”tænk småt først”.

IV Skabe forståelse for SMV'ernes behov hos de offentlige myndigheder.

V Tilpasning af offentlige politikværkstøjer til SMV'ernes behov: gøre det lettere for SMV'er at deltage i offentlige indkøbskontrakter og udnytte statsstøttemulighederne bedre til fordel for SMV'erne.

VI Give SMV'erne lettere adgang til finansiering og udvikle et lovgivnings- og erhvervmiljø, der fremmer rettidig betaling i forretningstransaktioner.

VII Hjælpe SMV'erne til bedre at udnytte de muligheder, som det indre marked giver.

VIII Fremme en opgradering af viden og kompetencer i SMV'erne sammen med andre former for innovation.

IX Sætte SMV'erne i stand til at gøre miljøudfordringer til nye muligheder.

X Tilskynde SMV'erne til at udnytte væksten i markederne og støtte dem i dette arbejde.

SBA'en bliver endeligt forankret som den europæiske politik for små og mellemstore virksomheder ved vedtagelse af rådskonklusioner af henholdsvis Rådet (Konkurrenceevne) og Det Europæiske Råd, som finder sted i december 2008.

Formandskabet har fremlagt udkast til Rådets (Konkurrenceevne) konklusioner. Sammen med konklusionsudkastet har Kommissionen fremsat en handlingsplan for implementering af rådskonklusionerne som vil blive behandlet i Rådet som bilag til konklusionerne.

Konklusionsudkastet indeholder en generel tilslutning til SBA'en. Med henvisning til den aktuelle økonomiske situation lægger Formandskabet i udkastet til konklusioner vægt på initiativer nævnt i SBA'en, som hurtigt og effektivt vil kunne ruste SMV'erne til de særlige udfordringer, der rammer dem i denne situation. Med henvisning til drøftelserne på mødet i

Rådet (Konkurrenceevne) i september, fokuserer Formandskabet således konklusionerne om de 3 indsatsområder der blev identificeret her, nemlig SMV'ers adgang til finansiering, SMV'ers adgang til markedet, herunder offentlige udbud og 3. landes markeder, samt link til bedre regulerings dagsordenen med initiativer der, der særligt understøtter SMV'ers behov.

2. Europa-Parlamentets holdning

SBA'en indeholder ingen konkrete forslag til retsakter og sendes derfor alene som en meddelelse til Europa-Parlamentet, der ikke er kommet med en samlet udtalelse om det fremlagte initiativ.

3. Nærhedsprincippet

Da den fremlagte Small Business Act ikke indeholder forslag til konkrete retsakter, er det ikke relevant at drøfte nærhedsprincippet her. Som ovenfor nævnt, omtaler Kommissionen en række fremtidige initiativer for både Kommissionen og medlemsstaterne. Nærhedsprincippet vil således blive vurderet i forbindelse med fremlæggelsen af disse konkrete initiativer.

4. Gældende dansk ret

Da der ikke er tale om en retsakt har meddelelsen ikke umiddelbart lovgivningsmæssige konsekvenser i Danmark.

5. Høring

Kommissionens meddelelse er sendt i høring i Specialudvalget for Konkurrenceevne og vækst med høringsfrist den 18. august 2008.

Håndværksrådet [HR]: Er positive overfor Kommissionens forslag, som de finder at indeholde mange gode og relevante tiltag, der er nødvendige hvis erhvervmiljøet for SMV'er i EU skal afgørende forbedres. Særligt Kommissionens initiativer indenfor rammerne af bedre regulering fremhæves, samt SMV'ers adgang til standarder og standardiseringsarbejdet. Endvidere støtter HR Kommissionens fokus på bedre muligheder for generationskifte. HR efterlyser imidlertid flere initiativer i Kommissionens forslag, herunder initiativer til en bedre adgang for SMV'er til offentlige udbud med henvisning til en forhøjelse af tærskelværdierne, samt bedre muligheder for udveksling af lærlinge over grænserne. I det hele taget finder HR, at Kommissionens forslag baseres på gammelkendte initiativer. HR understreger behovet for at gøre Kommissionens forslag bindende for både EU institutioner og medlemsstaterne.

Dansk Byggeri [DB]: Har bemærkninger til de enkelte principper i Kommissionens forslag. DB støtter op om Kommissionens forslag om hurtig og effektiv konkursbehandling og mulighed for en frisk start, men påpeger samtidig at dette ikke skal være rettet mod iværksættere med mange konkurs bag sig. DB understreger at der skal være fokus på rammevilkår til gavn for alle virksomheder og at fokus på "tænk-småt-først-princippet" ikke må

underminere dette mål. DB er endvidere imod særlige undtagelsesbestemmelser for SMV'er. Endvidere støtter DB Kommissionens initiativ om, at forbedre SMV'ers adgang til standardisering og påpeger at dette bl.a. skal ske ved at standardiseringsorganerne ændrer deres forretningsmodel.

6. Andre landes holdninger

Iblandt de øvrige medlemsstater udtrykkes generel støtte til SBA'en og tilfredshed med Kommissionens initiativ om at styrke de europæiske SMV'er. Et flertal af medlemsstater efterlyser dog en nærmere plan for implementering af SBA'ens principper.

7. Foreløbig dansk holdning

Regeringen hilser Kommissionens initiativ velkomment og er generelt positiv over SBA'ens indhold, der reflekterer flere af regeringens prioriteter. Således fokuserer SBA'en bl.a. på kobling mellem SBA'en og de overordnede EU mål om bedre regulering, bedre adgang til offentlige udbud, bedre adgang til og beskyttelse af IPR, samt fokus på finansiering.

Regeringen mener ligesom et flertal af medlemsstater, at initiativet snarest bør følges op af konkrete handlinger for implementering af principperne.

Regeringen støtter udkastet til rådskonklusioner, der medfører et politisk bindende engagement for både Kommissionen og medlemsstaterne. Regeringen finder det er hensigtsmæssigt med fokuserede initiativer i lyset af den aktuelle økonomiske situation og regeringen kan bakke op om de valgte prioriteter.

Regeringen vil fortsat arbejde for Kommissionen fremsætter konkrete initiativer indenfor rammerne af SBA'en, der afspejler regeringens prioriteter fremført i regeringens høringsvar.

I forhold til de konkrete forslag som Kommissionen fremsætter indenfor rammerne af SBA'en, fastholder regeringen den generelle holdning, om, at fokus skal være på rammevilkår og ikke særregler for SMV'er.

8. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Selve meddelelsen om SBA indeholder ikke forslag til konkrete retsakter og medfører som sådan hverken lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

9. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Kommissionens meddelelse medfører ikke direkte samfundsøkonomiske konsekvenser, men principperne og konkrete direktivforslag forventes at have en positiv effekt på SMV'er.

10. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

EU's overordnede mål om reduktion af administrative byrder adresseres i SBA med særligt fokus på at lette byrderne for SMV'er. Det er ikke muligt

ud fra de overordnede principper at fastslå de administrative konsekvenser for erhvervslivet, hvilket beror på de konkrete forslag.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg er tidligere blev orienteret om Kommissionens initiativ i forbindelse med afgivelse af regeringens høringssvar, som er sendt til udvalget til orientering den 22. april 2008.

Folketingets Europaudvalg blev orienteret om Kommissionens fremlæggelse af SBA'en med grundnotat oversendt til udvalget den 7. august 2008.

7. Meddelelse fra Kommissionen om opbygning af klynger i verdensklasse i EU: Gennemførelse af den bredt funderede innovationsstrategi. KOM(2008) 652

Resumé

Kommissionen offentliggjorde den 17. oktober 2008 en meddelelse om opbygning af klynger i verdensklasse i EU. En klynge er en gruppe af virksomheder der potentielt har stærke relationer og arbejder med nært beslægtede produkter. Det er globalt orienterede virksomheder med høj eksport, der har en tendens til at placere sig tæt på hinanden. Meddelelsen er et led i implementeringen af Kommissionens bredt funderede innovationsstrategi fra september 2006 samt en opfølgning på konklusionerne fra mødet i Det Europæiske Råd i marts 2008.

Formålet med klyngemeddelelsen er at skabe større sammenhæng og synergi mellem forskellige politkniveauer og støtte op om udviklingen af klynger i EU. Herigennem skal meddelelsen følge op på behovet for at koordinere rammevilkårene for innovation og forbedre forholdene for små og mellemstore virksomheder.

Meddelelsen er sat på dagsordenen for rådsmødet (konkurrenceevne) den 1.-2. december 2008 til politisk drøftelse og vedtagelse af rådskonklusioner.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen offentliggjorde den 17. oktober 2008 en meddelelse om opbygning af klynger i verdensklasse i EU. Meddelelsen er et led i implementeringen af Kommissionens bredt funderede innovationsstrategi fra september 2006 samt en opfølgning på konklusionerne fra mødet i Det Europæiske Råd i marts 2008.

Formålet med klyngemeddelelsen er at skabe større sammenhæng og synergi mellem forskellige politkniveauer og støtte op om udviklingen af klynger i EU. Herigennem skal meddelelsen følge op på behovet for at koordinere rammevilkårene for innovation og forbedre forholdene for små og mellemstore virksomheder.

Meddelelsen peger på behovet for at fjerne barrierer på det indre marked og opfordrer medlemsstaterne og regioner til tættere politisk samarbejde i planlægning og videreudvikling af klyngeinitiativer. Herudover vil Kommissionen etablere en rådgivende europæisk gruppe for klyngepolitik under Competitiveness Innovation Framework Programme (CIP). Der lægges op til, at Kommissionen udpeger medlemmerne til denne ekspertgruppe, der ventes at udgøre op til 20 personer med indgående praktisk indsigt i klyngepolitik. Yderligere vil det eksisterende klyngeobservatoriums (European Cluster Observatorys) funktion i forhold til oplysning og samarbejde blive videreudviklet.

Klyngemeddelelsen beskriver vigtigheden af at have konkurrence og samarbejde på samme tid. Ifølge meddelelsen er transnational udveksling af viden både inden- og udenfor Europa nødvendig for at opnå målet om at skabe verdensklasse klynger i Europa.

Ifølge udkastet til rådskonklusioner skal udviklingen af klynger være markedsdrevne, og medlemslandene opfordres derfor til at integrere klyngepolitik i deres nationale reformprogrammer.

Ifølge udkastet til rådskonklusioner bør klyngeforvaltning anerkendes som en ny faglig kvalifikation, og der lægges op til at lave en uafhængig nonprofit selvstående europæisk forening for klyngeforvaltere, som skal udvikle og forvalte en europæisk kvalitetsmærkningsordning med udgangspunkt i European Foundation for Quality Management (EFQM-modellen).

I udkastet til rådskonklusioner understreges det, at medlemslandene mere effektivt bør kunne drage fordel af igangværende instrumenter og programmer i Fællesskabet, såsom det syvende rammeprogram, CIP, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Investeringsbanks finansiering samt Kommissionens Lead Market initiativ.

Meddelelsen er sat på dagsordenen for rådsmødet (Konkurrenceevne) den 1.-2. december 2008 til politisk drøftelse og vedtagelse af rådskonklusioner.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om meddelelsen.

3. Nærhedsprincippet

Overvejelser om nærhedsprincippet er ikke relevant, idet der er tale om en meddelelse.

4. Gældende dansk ret

Meddelelsen og rådskonklusionerne vil ikke have konsekvenser for gældende dansk lov.

5. Høring

Økonomi- og Erhvervsministeriet har sendt meddelelsen om klyngepolitik, annekts til meddelelsen, memorandum til oprettelsen af en gruppe for klyngepolitik under CIP samt udkast til rådskonklusioner i høring i specialudvalg for konkurrenceevne og vækst onsdag den 29. oktober med frist den 4. november 2008.

Der er modtaget høringssvar fra DI, Dansk Erhverv og Danske Regioner.

DI sætter pris på klyngetankegangen som et erhvervspolitisk instrument, særligt i regionalpolitikken, hvor den er med til at målrette EU's strukturfondsmidler mod vækst og beskæftigelse. Ifølge DI viser erfaringen, at

klynger kan have en betydelig, positiv betydning for udviklingen af en region.

DI understreger vigtigheden af, at klynger er markedsdrevne og er derfor kritiske over for tiltag, der går ud på at udvælge en bestemt sektor eller klynge og derefter tildele den økonomiske fordele.

DI udtrykker bekymring for, at der indføres et europæisk stempel om kvalitet i klyngeforvaltning, hvis det åbner op for, at man skal overholde nye standarder for at kunne benytte EU-midler, idet det vil risikere at kunne føre til specifikke barrierer og større administrative byrder for danske virksomheder og klyngeinitiativer fsva. muligheden for at benytte EU's strukturfondsmidler.

Danske Regioner bakker om rådskonklusionerne.

Dansk Erhverv har ingen bemærkninger til meddelelsen, men vil gerne indgå i fremtidig dialog.

6. Andre landes holdninger

Det vurderes, at der generelt er en bred opbakning til meddelelsen og de fremlagte udkast til rådskonklusioner blandt medlemslandene.

7. Foreløbig dansk holdning

Regeringen hilser Kommissionens meddelelse velkommen. Regeringen finder det fornuftigt, at der skabes større sammenhæng og synergier mellem forskellige politkniveauer. Regeringen støtter ligeledes, at koordinationen af rammevilkårene for innovation styrkes.

Regeringen finder det vigtigt, at udviklingen af klynger sker på markedsvilkår, og at tildelingen af midler til klynger sker ud fra de generelle retningslinjer i forhold til tildeling af midler vedrørende innovation og iværksætterier fra de forskellige fællesskabsprogrammer.

Regeringen er umiddelbart skeptisk over for eventuelle forslag, der lægger op til sektorspecifik støtte eller statsstøtte til særligt udsatte industrier, medmindre sådanne tiltag undtagelsesvist samtidig udgør et reelt og varigt bidrag til at fremme målsætningen om EU's konkurrenceevne. Eventuelle tiltag skal i givet fald implementeres således, at de ikke er konkurrenceforvridende.

Regeringen kan overordnet støtte op om intentionerne i Kommissionens meddelelse og udkastet til rådskonklusioner.

8. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Overvejelser omkring lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser er ikke relevant, da der er tale om en meddelelse.

9. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Meddelelsen og rådskonklusionerne medfører ikke samfundsøkonomiske konsekvenser.

10. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Meddelelsen og rådskonklusionerne vurderes ikke at medføre administrative konsekvenser for erhvervslivet.

11. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Meddelelsen om klynger har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

8. Forslag til Europa-parlamentets og Rådets direktiv om ændring af Rådets direktiv 77/91/EØF, 78/855/EØF og 82/891/EØF samt direktiv 2005/56/EF for så vidt angår rapporterings- og dokumentationskrav i forbindelse med fusioner og spaltninger. KOM (2008) 576

Resumé

Kommissionen foreslår en ændring af direktiv 77/91/EØF, 78/855/EØF, 82/891/EØF samt direktiv 2005/56/EF. Ændringerne vedrører rapporterings- og dokumentationskrav i forbindelse med fusioner eller spaltninger af aktieselskaber. Ændringerne skal bidrage til at forenkle procedurerne for selskaberne i forbindelse med fusioner og spaltninger. Forslaget vil have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forslaget skal bl.a. gøre det lettere for selskaberne at offentliggøre fusions- og spaltningssplaner samt evt. medfølgende dokumenter og at informere selskabets aktionærer om indholdet af disse. Derudover skal aktionærerne have øget mulighed for ved enstemmighed at beslutte fravalg af udarbejdelse af nærmere angivne dokumenter, som de ikke anser for nødvendige i forhold til beslutningen om gennemførelse af en fusion eller spaltning.

Derudover foretages tilpasninger for så vidt angår bestemmelserne om kreditorernes sikkerhed for fordringer, hvilket ikke medfører lovændringer i Danmark. Bestemmelserne om offentliggørelse af fusionsplaner for grænseoverskridende fusioner ændres i overensstemmelse med ændringen af de nationale regler.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen har den 24. september 2008 fremsat forslag til ændring af fire selskabsdirektiver. Det foreslås således at ændre 2. selskabsdirektiv om kapital i aktieselskaber, 3. selskabsdirektiv om fusioner, 6. selskabsdirektiv om spaltninger samt 10. selskabsdirektiv om grænseoverskridende fusion.

Retsgrundlaget for forslaget er TEF artikel 44, stk. 2, litra g, som også udgør retsgrundlaget for de direktiver, der foreslås ændret. Ændringsdirektivet skal vedtages med kvalificeret flertal efter den fælles beslutningsprocedure, jf. TEF artikel 251 i.

De foreslåede ændringer er tredje pakke af såkaldte "fast track"-forslag til reduktion af administrative byrder inden for selskabsret, regnskabsaflægelse og revision med sigte på at forenkle erhvervsbetingelserne for europæiske selskaber. Pakken indeholder forslag til målrettede og begrænsede ændringer, som skal resultere i hurtigt realiserede forenklinger og dermed reducere de administrative byrder.

Kommissionen angiver, at formålet med initiativet er at bidrage til at forbedre EU-virksomheders konkurrenceevne ved at reducere deres administrative byrder, som er pålagt i henhold til EU's selskabsretsdirektiver,

hvor det kan lade sig gøre uden større negative konsekvenser for andre interesserede parter.

Henholdsvis 3. og 6. selskabsdirektiv indeholder på nuværende tidspunkt en række detaljerede rapporteringskrav, som de selskaber, der deltager i en fusion eller spaltning, skal opfylde, og som påfører dem store omkostninger. Desuden er den måde, hvorpå aktionærerne i henhold til direktiverne skal underrettes om det nærmere indhold af fusions- eller spaltningensplanen og de tilhørende dokumenter, blevet fastlagt for 30 år siden, og tager således ikke hensyn til de nuværende teknologiske muligheder. Det medfører unødvendige omkostninger og et for stort brug af papir, som kan undgås. Derudover har ændringer i andre direktiver i de seneste år, herunder især i 2. direktiv for så vidt angår kreditorbeskyttelse, resulteret i visse uoverensstemmelser mellem de forskellige direktiver, som ønskes rettet med det foreslåede forslag.

Selskaberne skal i dag udarbejde og offentliggøre en fusions- eller spaltningensplan samt en række dokumenter i forbindelse med fusion eller spaltning. Direktivændringen vil medføre, at offentliggørelse af disse oplysninger fremover i et vist omfang skal kunne ske på selskabernes egen hjemmeside, og der skal være større mulighed for, at aktionærerne kan fravælge udarbejdelse af dokumenter, som de vurderer unødvendige for deres bedømmelse af fusionens eller spaltningens gennemførelse. Det skal desuden gøres endnu lettere at gennemføre forenklede (lodrette) fusioner eller spaltninger, hvor det fortsættende eller modtagende selskab ejer hele aktiekapitalen i det ophørende eller afgivende selskab.

Der foreslås desuden ændringer for så vidt angår udarbejdelse af vurderingsberetning ved stiftelse af nye selskaber, ved fusion eller spaltning samt ved kapitalforhøjelse i eksisterende selskaber ved fusion eller spaltning.

For grænseoverskridende fusioner foreslås ændringer for så vidt angår mulighederne for offentliggørelse på selskabets egen hjemmeside, så disse regler følger de regler, som fremover vil gælde for nationale fusioner og spaltninger.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentets udtalelse om forslaget foreligger endnu ikke.

3. Nærhedsprincippet

Kommissionen udtaler at:

”Det er nødvendigt med en indsats på EU-plan for at løse de omhandlede problemer, eftersom de rapporterings- og dokumentationskrav, der er omhandlet i forslaget, udspringer af EU-retten. På nogle af de områder, der er omfattet af forslaget, har medlemsstaterne allerede mulighed for at reducere de krav, der tynger selskaberne. Som det fremgår af den konsekvensanalyse, der ledsager dette forslag, og af en rapport om en omfattende måling af administrative omkostninger, som er udført for Kommis-

sionen, benytter et stort antal medlemsstater sig imidlertid endnu ikke af disse muligheder til trods for deres store potentiale for omkostningsbesparelser. For at sikre, at alle selskaber kan få fordel af disse lempelser, er det nødvendigt med en indsats på EU-plan.

De foreslåede ændringer er begrænset til, hvad der er nødvendigt for at fjerne overflødige administrative byrder på de pågældende områder, og står i rimeligt forhold til dette formål.”

På det foreliggende grundlag er det regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, idet der er tale om en ophævelse af krav, der følger af de gældende EU-direktiver.

4. Gældende dansk ret

Aktieselskabsloven.

5. Høring

Direktivforslaget har været sendt i høring hos ”EU-Specialudvalget for etablering og tjenesteydelser” med frist for besvarelse den 10. november 2008.

Der er modtaget hørings svar fra Advokatsamfundet, Danmarks Rederiforening, Dansk Aktionærforening, Datatilsynet, Finansrådet, Foreningen af Registrerede Revisorer (FRR), Foreningen af Statsautoriserede Revisorer (FSR), Ingeniørforeningen, Investeringsforeningsrådet og Realkreditrådet.

I Advokatsamfundets hørings svar er det anført, at det bør overvejes at tilføje en bestemmelse om retsvirkningen ved tekniske problemer med selskabets hjemmeside og/eller referencen til denne. Desuden ønsker Advokatsamfundet, at fremlæggelse af dokumenter på selskabets kontor, i tråd med de øvrige ændringer, skal kunne fravælges af aktionærerne i enighed. Endvidere ønsker de præciseret, at en beslutning om brug af elektronisk kommunikation også skal omfatte elektronisk post, såfremt denne kommunikationsform er vedtaget på selskabets generalforsamling.

Danmarks Rederiforening anfører i deres hørings svar, at der bør stilles krav om 95 % tilslutning blandt aktionærerne til fravalg af mellembalance og ledelsesredogørelse i modsætning til forslagets nuværende krav om enstemmighed.

Desuden anføres det, at adgangen til brug af elektronisk post skal kunne være såvel implicit som eksplicit, f.eks. ved at aktionæren har meddelt selskabet sin elektroniske adresse.

FSR anfører i deres hørings svar, at referencen i det nationale selskabsregister ved offentliggørelse af fusions- og spaltningsplaner er vigtig. Desuden anføres det, at der ”bør stilles samme krav til revision af halvårsrapporten, som stilles til mellembalancen, såfremt den skal erstatte mellembalancen”. Endvidere mener FSR, at ændringen af bestemmelser-

ne om undladelse af vurderingsberetning, hvis der udarbejdes en vurderingsmandsudtalelse, synes at være et tilbageskridt i forhold til i dag.

Investeringsforeningsrådet anfører bl.a. i deres høringssvar, at ”Investeringsforeninger er underlagt revisionspligt og en mellembalancen i forbindelse med fusion eller spaltning skal derfor ifølge den nugældende selskabslovgivning være revideret. I ændringsforslaget er der lagt op til, at der ikke skal udarbejdes en mellembalance, hvis selskabet udarbejder halvårsrapport. Halvårsrapporten kan i så fald træde i stedet. I investeringsforeninger skal halvårsrapporter i dag ikke revideres. Det fremgår ikke klart af direktivforslaget om det er et krav, at den halvårsrapport skal revideres, hvis den skal kunne afløse mellembalancen”.

De anfører desuden, at det ”er væsentligt, at et lovforslag, der implementerer direktivet, ikke kommer til at indebære at alle halvårsrapporter fremadrettet skal revideres. Dette vil være unødigt byrdefuldt. Hvis halvårsrapporter skal revideres, for at kunne træde i stedet for en mellembalance, bør det kun gælde halvårsrapporter, der aktuelt vil komme til at træde i stedet for en mellembalance i forbindelse med en fusion eller en spaltning”.

Desuden anfører *Investeringsforeningsrådet*, at gennemførelsesfristen for medlemsstaterne forekommer lang. Det foreslås derfor, at Danmark implementerer forslaget hurtigst muligt efter vedtagelsen.

De øvrige modtagne høringssvar indeholder ingen bemærkninger.

6. Andre landes holdninger

Der er ikke på nuværende tidspunkt kendskab til andre landes officielle holdninger til forslaget.

7. Foreløbig dansk holdning

Regeringen støtter aktivt arbejdet med bedre regulering i EU. Arbejdet i EU ligger i naturlig forlængelse af indsatsen for regelforenkling og administrative lettelser i Danmark.

Regeringen vil derfor arbejde for at reducere de administrative byrder for virksomhederne, jf. målsætningen i ”Handlingsprogrammet for reduktion af administrative byrder i Den Europæiske Union” og dermed Lissabonstrategien for fremme af vækst og arbejde.

Det vurderes fra regeringens side, at den fremgangsmåde, som Kommissionen har valgt i forhold til fravalg af selskabsretlige dokumenter, er hensigtsmæssig. Det er således fornuftigt at åbne op for, at aktionærene i enighed kan fravælge dokumenter beregnet til dem, hvis de vurderer, at de ikke har behov for dem. Dette arbejde blev påbegyndt med den 2. pakke af ”fast-track”-forslag om mulighed for fravalg af vurderingsmandsudtalelsen.

De foreslåede forenklinger skal være med til at mindske de administrative byrder, som påhviler selskaberne som led i offentliggørelse og dokumentation i forbindelse med fusion og spaltning, og er således i overensstemmelse med de danske initiativer for bedre regulering.

Aktieselskabsloven § 65 b regulerer brugen af elektronisk kommunikation, som omfatter elektronisk post. Bestemmelsen i aktieselskabsloven regulerer ikke selve indgåelsen af aftaler om brug af elektronisk kommunikation. Det er regeringens foreløbige holdning, at det også i fremtiden skal være op til selskabet og aktionærerne at beslutte, hvordan et evt. samtykke skal gives.

Fremlæggelse af dokumenter forud for en beslutning om fusion eller spaltning kan allerede i dag fravælges af aktionærerne i enighed, jf. aktieselskabslovens §§ 134 e, stk. 6 og 136 e, stk. 6. Det er derfor vurderingen, at en ændring af disse bestemmelser ikke er nødvendig.

Kravet om enstemmighed for fravalg af dokumenter har til formål at beskytte selskabets aktionærer. En regel om 95 % tilslutning vil kunne føre til forringelse af enkelte aktionærers rettigheder.

Det er regeringens foreløbige holdning, at vurderingsberetningen og vurderingsmandsudtalelsen med vederlagsserklæring ikke skal kunne erstatte hinanden. De skal begge udarbejdes af en uafhængig, sagkyndig vurderingsmand, men indholdet af og modtagergruppen for dokumenterne er forskellig. Der bør derfor arbejdes på en løsning, som kan fastholde de lettelser, som tidligere er givet ved implementeringen af den 2. pakke af "fast track"-forslag.

Bestemmelsen om halvårsrapport som erstatning for mellembalance ved fusion og spaltning er ikke tænkt som en generel pligt til fremover at kræve revision af halvårsrapporter for investeringsforeninger. Det er dog i dag et krav, at en evt. mellembalance ved fusion og spaltning er revideret, hvis selskabet er underlagt revisionspligt. En halvårsrapport vil således skulle være revideret, hvis den skal erstatte en mellembalance ved fusion eller spaltning.

8. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Forslag om ændring af 2. selskabsdirektiv om kapital i aktieselskaber:

Forslaget medfører ændringer i dansk ret.

Der skal i dag udarbejdes en vurderingsberetning ved stiftelse af nye aktieselskaber eller ved forhøjelse af kapitalen i eksisterende selskaber, hvis indbetalingen sker i andre værdier end kontanter (apportindskud), jf. aktieselskabsloven § 6 a. Vurderingsberetningen skal udarbejdes af en eller flere uvildige, sagkyndige vurderingsmænd, jf. aktieselskabsloven § 6 b. Denne vurderingsberetning skal som udgangspunkt også udarbejdes ved

indskud i andre værdier end kontant ved fusion, jf. aktieselskabsloven § 134 b, stk. 3. Den skal dog ikke udarbejdes, når der er tale om indskud i forbindelse med gennemførelse af en fusion mellem aktieselskaber, jf. aktieselskabsloven § 134 b, stk. 5. Denne mulighed følger af 3. direktiv om fusioner. Muligheden gælder ikke for indskud i forbindelse med spaltning, da 6. direktiv ikke indeholder en sådan mulighed for at undlade vurderingsberetningen for indskud ved spaltning.

Forslaget vil gøre det muligt at undlade vurderingsberetning for indskud i andre værdier end kontanter ved stiftelse af nye selskaber og forhøjelse af kapitalen i eksisterende selskaber både ved fusion og spaltning.

Forslag om ændring af 3. og 6. selskabsdirektiv og fusioner og spaltninger:
Forslaget medfører ændringer i dansk ret.

Gennemgangen af bestemmelserne om fusioner og spaltninger er samlet, da de i det store hele er enslydende. Medmindre andet er angivet, vil der i det følgende blive refereret til bestemmelserne om både fusioner og spaltninger. Bestemmelserne om fusion følger af aktieselskabslovens (ASL) § 134 til § 134 j, og bestemmelserne om spaltning følger af lovens § 136 til § 136 j. Når der refereres til bestemmelserne om fusion, vil der medmindre andet er angivet også være reference til den tilsvarende bestemmelse for spaltning.

Offentliggørelse:

Offentliggørelse af fusions- og spaltningsplaner samt evt. medfølgende dokumenter skal i dag ske gennem Erhvervs- og Selskabsstyrelsens registreringssystem, jf. ASL § 134 d. Der skal forløbe mindst 4 uger fra styrelsens offentliggørelse af fusions- eller spaltningsplan samt erklæring om kreditorernes stilling, før selskabet kan beslutte at gennemføre en fusion eller spaltning, jf. ASL § 134 e, stk. 5.

Forslaget indebærer, at offentliggørelse af fusions- og spaltningsplaner vil kunne ske på selskabernes egen hjemmeside eller en anden hjemmeside. Benytter selskaberne denne mulighed, skal der offentliggøres en reference i Erhvervs- og Selskabsstyrelsens registreringssystem til den pågældende hjemmeside samt datoen for offentliggørelse.

Ledelsesredegørelse:

Der skal i henhold til ASL § 134 b, stk. 1, i dag udarbejdes en skriftlig redegørelse, i hvilken fusionsplanen forklares og begrundes. Denne redegørelse skal underskrives af den samlede bestyrelse og indsendes til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen senest samtidig med anmeldelsen af gennemførelse af fusionen, jf. ASL § 134 i, stk. 1.

Forslaget indebærer, at aktionærerne i enighed vil kunne fravælge udarbejdelse af redegørelsen af de involverede selskabers ledelser.

Underretning af generalforsamling:

Bestyrelserne i selskaber involveret i en fusion eller spaltning skal underrette selskabernes generalforsamlinger om begivenheder af væsentlig betydning. Forpligtelsen indebærer, at der skal underrettes om væsentlige ændringer i aktiver og forpligtelser, der er indtruffet i tiden mellem planens underskrivelse og den pågældende generalforsamling, jf. ASL § 134 e, stk. 4.

Forslaget indebærer, at aktionærerne i enighed vil kunne fravælge denne underretning af selskabets generalforsamling.

Mellembalance:

Hvis fusions- eller spaltningsplanen er underskrevet mere end seks måneder efter udløbet af det regnskabsår, som selskabernes seneste årsrapport vedrører, skal der for det pågældende selskab udarbejdes en mellembalance. Mellembalancen skal udarbejdes i henhold til årsregnskabsloven og skal være revideret, hvis selskabet er omfattet af revisionspligt, jf. ASL § 134 b, stk. 2.

Forslaget indebærer, at mellembalancen ikke skal udarbejdes, hvis selskabet offentliggør halvårsrapport i overensstemmelse med artikel 5 i direktiv 2004/109/EF (gennemsigtighedsdirektivet), eller hvis mellembalancen fravælges af samtlige aktionærer i enighed.

Frelæggelse og fremsendelse af dokumenter:

Det er et krav i henhold til ASL § 134 e, stk. 6, at en række dokumenter fremlægges til eftersyn for aktionærerne på selskabets kontor senest fire uger før den generalforsamling, hvor fusionen eller spaltningen skal besluttes. Hvis en aktionær ønsker det, skal selskabet desuden vederlagsfrit sende de nævnte dokumenter til aktionæren. Både fremlæggelsen og fremsendelsen kan fravælges af samtlige aktionærer i enighed. Dokumenterne skal dog udarbejdes og fremlægges på den generalforsamling, hvor fusionen eller spaltningen besluttes.

Forslaget indebærer, at kravet om fremlæggelse af dokumenter på selskabets kontor i forbindelse med fusion eller spaltning fremover kan opfyldes ved at gøre dokumenterne tilgængelige på selskabets hjemmeside.

Endvidere vil kravet om fremsendelse af dokumenter til aktionærerne i forbindelse med fusion eller spaltning fremover kunne opfyldes ved at gøre det muligt for aktionærerne at gemme en elektronisk kopi af dokumenterne fra selskabets hjemmeside.

Kreditorernes sikkerhed:

Kreditorerne i de enkelte selskaber i en fusion eller spaltning har krav på passende sikkerhed for deres fordringer i det pågældende selskab. Er der således udarbejdet en erklæring fra revisor, som erklærer at kreditorerne ikke er tilstrækkeligt sikrede, har kreditorerne krav på indfrielse af for-

faldne fordringer, eller betryggende sikkerhed for uforfaldne fordringer, jf. ASL § 134 g, stk. 2. Spørgsmål om hvorvidt der skal stilles sikkerhed, eller om hvorvidt en sikkerhedsstillelse er tilstrækkelig, kan indbringes for skifteretten på selskabets hjemsted, jf. ASL § 134 g, stk. 4.

Bestemmelserne om kreditorernes sikkerhed for fordringer tilpasses i overensstemmelse med formuleringen i direktiv 77/91/EØF (2. selskabsdirektiv). Denne tilpasning medfører ingen ændringer i dansk ret, da aktieselskabsloven allerede opfylder kravene.

Vurderingsberetning:

Der skal i dag som udgangspunkt udarbejdes en vurderingsberetning fra en sagkyndig vurderingsmand ved kapitalforhøjelse i eksisterende selskaber, eller hvis der opstår et nyt selskab som led i en fusion eller spaltning, og indskuddet sker i andre værdier end kontanter, jf. ASL § 134 b, stk. 3. Dette gælder ikke, hvis indskuddet sker som led i en fusion mellem aktieselskaber, jf. ASL § 134 b, stk. 5.

Bestemmelsen gælder heller ikke, hvis der er tale om et nyt anpartsselskab eller forhøjelse af kapitalen i et eksisterende anpartsselskab som følge af spaltning, jf. henholdsvis ASL § 136 b, stk. 5 og anpartsselskabslovens § 65, stk. 2, idet 6. selskabsdirektiv ikke gælder for anpartsselskaber.

Der skal således i dag altid udarbejdes en vurderingsberetning ved spaltning, hvis der er tale om et nyt aktieselskab eller ved forhøjelse af kapitalen i et eksisterende aktieselskab.

Forslaget indebærer, at der ikke vil være krav om vurderingsberetning ved oprettelse af nye selskaber ved fusion og spaltning samt ved kapitalforhøjelser i eksisterende selskaber som følge af fusion og spaltning. Dog skal der i disse tilfælde i stedet udarbejdes en vurderingsmandsudtalelse om fusions- eller spaltningsplanen, der indeholder en vurdering af vederlaget.

Vurderingsmandsudtalelsen med vederlagserklæring kan fravælges af aktionærene i enighed, jf. ASL § 134 c, stk. 5. Denne bestemmelse blev indført ved lov nr. 510 af 17. juni 2008, som indførte den 2. pakke af "fast track"-forslag (direktiv 2007/63/EF).

Ved den foreslåede ændring af bestemmelsen om vurderingsberetning, som følger af forslaget, vil lettelserne fra lovændringen i juni 2008 blive mindre end angivet ved lovændringen. Dette skyldes, at der i dag ikke skal udarbejdes vurderingsberetning ved fusion af aktieselskaber og at selskabernes aktionærer samtidig kan fravælge vurderingsmandsudtalelsen med vederlagserklæring. Fremover vil mindst et af disse dokumenter skulle udarbejdes.

Forenklete (lodrette) fusioner og spaltninger:

Der er i dansk ret mulighed for at foretage lodrette fusioner og spaltninger, hvis det fortsættende eller modtagende selskab ejer hele aktiekapitalen i det ophørende eller afgivende selskab. En lodret fusion eller spaltning betyder bl.a., at der er en række dokumenter, som ikke skal udarbejdes, jf. ASL § 134 j. Desuden er beslutningsproceduren for forenklete fusioner og spaltninger anderledes. Det er således som udgangspunkt selskabets generalforsamling, som træffer endelig beslutning om fusion eller spaltning. Ved en lodret fusion eller spaltning kan den endelige beslutning dog træffes af bestyrelsen i de enkelte selskaber, medmindre der skal foretages ændringer af selskabets vedtægter udover optagelse af navn eller binavn fra det ophørende eller afgivende selskab.

Det fremgår af 3. og 6. selskabsdirektiv, at medlemsstaterne i dag kan vælge at indføre forskellige muligheder for forenklete fusioner og spaltninger. Det skal dog ikke fremover blot være en mulighed, men et krav, at sådanne forenklete fusioner og spaltninger skal kunne foretages inden for EU. Danmark har allerede indført langt hovedparten af de i direktiverne givne muligheder, og en anvendelse af de resterende muligheder skønnes at ville medføre marginale ændringer i dansk ret.

Forslag om ændring af 10. selskabsdirektiv om grænseoverskridende fusion:

Forslaget medfører ændringer i dansk ret.

Det følger af § 137, stk. 2 i aktieselskabsloven, at der skal ske offentliggørelse af fusionsplaner samt eventuelle medfølgende dokumenter for en grænseoverskridende fusion på samme måde som for nationale fusioner og spaltninger.

Som konsekvens af muligheden for offentliggørelse af nationale fusions- og spaltningsplaner på selskabets hjemmeside ændres direktivet om grænseoverskridende fusion således, at mulighederne for offentliggørelse i forbindelse med en grænseoverskridende fusion tilpasses i forhold til de muligheder, som fremover vil gælde for fusion eller spaltning i henhold til 3. og 6. selskabsdirektiv. Forslaget forventes at medføre ændringer af lov om aktieselskaber.

Forslaget skønnes at ville have begrænsede statsfinansielle konsekvenser for Danmark, da der skal ske tilpasning af Erhvervs- og Selskabsstyrelsens registreringssystem med henblik på at håndtere offentliggørelse af referencer til selskabernes hjemmesider. Det forventes at disse omkostninger vil kunne holdes inden for de eksisterende økonomiske rammer.

9. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget forventes at medføre positive samfundsøkonomiske konsekvenser, da de foreslåede ændringer vil medføre lettelse af de administrative

byrder for selskaberne uden tab af informationsværdi for brugerne af de omhandlede oplysninger og dokumenter.

10. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget forventes at medføre administrative lettelser til gavn for selskaberne, da der fremover vil være forenklede procedurer for fusioner og spaltninger inden for EU.

11. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Grundnotat blev sendt til Folketingets Europaudvalg den 12. november 2008.

9. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om afgrødestatistikker, KOM(2008) 210 endelig, af 21. april 2008.

Resumé

Formålet med forslaget er at forenkle de gældende bestemmelser og tilpasse dem til EU's nye behov, *forbundet med gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik*. Forslaget erstatter to forordninger om henholdsvis statistik om kornproduktion og statistik om andre afgrøder end korn. Forslaget udvider statistikken til også at gælde frugt og grøntsager og tilføjer nye krav om tidlige estimater for årlig produktion. Desuden udvides der med regionale resultater for de mest betydende afgrøder.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen fremsatte den 21. april 2008 ovennævnte forslag til forordning. Den danske version af forslaget blev modtaget i Danmarks Faste Repræsentation ved EU den 25. april 2008. *Efterfølgende har formandskabet fremsendt kompromisforslag, dateret den 14. oktober 2008.*

Forslagets retsgrundlag er traktatens artikel 285 om udarbejdelse af fællesskabsstatistikker. Forslaget skal vedtages som en forordning efter proceduren om fælles beslutningstagen (co-decision) i henhold til artikel 251.

Formålet med forslaget er at forenkle de gældende bestemmelser og tilpasse dem til EU's nye behov, *forbundet med gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik*. Forslaget erstatter to forordninger om henholdsvis statistik om kornproduktion og statistik om andre afgrøder end korn. Forslaget udvider statistikkerne til også at gælde frugt og grøntsager og tilføjer nye krav om tidlige estimater for årlig produktion. Desuden udvides der med regionale resultater for de mest betydende afgrøder.

Kommissionen anfører, at forslaget er i overensstemmelse med målene om bedre lovgivning, forenkling og begrænsning af svarbyrden. Forslaget giver medlemslandene større metodefrihed end ved gældende forordninger.

Det nye forordningsforslag indebærer, at medlemslandene hvert tredje år skal udarbejde metoderapporter til Kommissionen og derved dokumentere kvaliteten i opgørelserne.

Endvidere indeholder forslaget en ny procedure med hensyn til løbende tilpasninger af statistikken, idet Den Stående Landbrugsstatistiske Komité tildeles udvidede beføjelser vedr. præcisering af forordningens indhold.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet skal udtale sig i henhold til traktatens artikel 251 vedr. proceduren om fælles beslutningstagen. Europa-Parlamentet forventes at afgive udtalelse i januar 2009.

3. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at udarbejdelse af EU-afgrødestatistikkerne bedst kan gennemføres på fællesskabsplan på grundlag af en fællesskabsretsakt, fordi kun Kommissionen kan koordinere den nødvendige harmonisering af de statistiske oplysninger på fællesskabsplan, mens dataindsamlingen og opstillingen af sammenlignelige statistikker over produktion af afgrøder bedst kan foretages af medlemsstaterne.

Regeringen vurderer, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Gældende dansk lovgivning på området er:

- Rådets forordning 837/90/EØF af 26. marts 1990 om statistiske oplysninger, der skal tilvejebringes af medlemsstaterne vedrørende kornproduktion.
- Rådets forordning 959/93/EØF af 5. april 1993 om statistiske oplysninger, der skal tilvejebringes af medlemsstaterne vedrørende andre afgrøder end korn.
- Lov om Danmarks Statistik, jf. Økonomiministeriets lovbekendtgørelse af 22. juni 2000.

5. Høring

Forslaget er sendt i høring med svarfrist den 26. maj 2008 hos følgende interessenter:

Dansk Gartneri, Dansk Landbrug, Fødevareøkonomisk Institut, Landbruksrådet, Landbrugets Rådgivningscenter, Jordbrugsvidenskabeligt Fakultet (Aarhus Universitet) og Danmarks Miljøundersøgelser.

Der er modtaget høringssvar fra Dansk Gartneri.

Dansk Gartneri er positiv over for at udvide afgrødestatistikkerne til også at omfatte frugt og grønt, såfremt indhentning af produktionsoplysninger ikke medfører en markant forøgelse af svarbyrden. Der henvises i øvrigt til, at specificerede arealoplysninger for frugt og grønt foreligger årligt i FødevareErhverv. Brug af disse oplysninger vil kunne effektivisere statistikarbejdet.

6. Andre landes holdninger

Forslaget har været behandlet i Rådets arbejdsgruppe for statistik. Flere lande har fremsat ændringsforslag af teknisk karakter, men det forventes, at alle medlemslande vil tilslutte sig formandskabets endelige kompromisforslag.

Det anses for muligt, at Europa-Parlamentet vil stille forslag om, at afgrødeproduktionen skal specificeres i en økologisk og konventionel del.

Et flertal af lande finder en sådan løbende statistikforpligtelse meget ressourcekrævende, og at den derfor ikke bør indgå i afgrødeforordningen.

7. Foreløbig dansk holdning

Regeringen har forståelse for forslaget om en samlet lovgivning for afgrødestatistikker. Regeringen deler dog ikke fuldt ud Kommissionens vurdering af, at der er tale om forenkling samt reduceret svarbyrde. For Danmarks vedkommende vil dette ikke umiddelbart blive tilfældet, hvorfor regeringen har arbejdet for at mindske indberetningskravenes omfang.

Forslaget vil indebære en begrænset øgning i erhvervets svarbyrde idet det vurderes, at det, under hensynstagen til behovet for at etablere et samlet billede af fødevarerproduktion og -forsyning, er relevant at udvide den obligatoriske statistik, så den også inkluderer frugt og grøntsager.

Byrden vil dog blive minimeret, idet der i Danmark ikke vil være behov for at indsamle arealoplysninger, da disse oplysninger allerede bliver indberettet til FødevarerErhverv. Herigennem imødekommes regeringens og erhvervets ønske om at minimere indberetningsbyrden.

Regeringen kan på den baggrund støtte forslaget.

8. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Vedtagelsen af forordningen vil medføre ophævelsen af:

- Rådets forordning 837/90/EØF af 26. marts 1990 om statistiske oplysninger, der skal tilvejebringes af medlemsstaterne vedrørende kornproduktion.
- Rådets forordning 959/93/EØF af 5. april 1993 om statistiske oplysninger, der skal tilvejebringes af medlemsstaterne vedrørende andre afgrøder end korn.

Forslaget påfører Danmark meromkostninger til at opfylde de udvidede statistikkraft. Meromkostningerne vil blive afholdt inden for Økonomi- og Erhvervsministeriets ramme.

Kommissionen anfører i forslaget, at det ikke indebærer meromkostninger for EU.

9. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget har ingen samfundsøkonomiske konsekvenser ud over de under næstfølgende punkt anførte konsekvenser.

10. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget vil betyde, at erhvervslivet, primært gartnerisektoren, påføres en øget administrativ byrde. Fra 2010 forventes en øget årlig ekstrabyrde på op til 500 timer, svarende til 100.000 kr.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg. Der er udarbejdet *opdateret grundnotat, dateret den 1. juli 2008.*